తెలుగు, తమిళ పాఠకులకు అరుదైన అవకాశం

ఈ క్రింది పుస్తకాల ధరలో 25 శాతం తగ్గింపు

పుస్తకాల ఖరీదు పంపి లాభం పొందండి.
తపాలా ఖర్చులు అదనం.

తెలుగు

శ్రీ వివేకానంద సంపూర్ణగ్రంథావళి

(10 సంపుటాలు)

ప్రతి సంపుటంలోను పుటలు 500 ల కెక్కువే. ఆంగ్లభాషలోనున్న సంపూర్ణగ్రంథావళి కిది తేటతెనుగున అనువాదం.

అసలు ఖరీదు	సాదాఅట్టబైండింగు	ర్ూ. 51-50	కాలికో	ర్ూ. 65-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్ూ. 38-63	,,	ర్ూ. 48-75

తమిళం

1. స్వామి వివేకానన్దరిన్ జ్ఞానదీపమ్

(10 సంపుటాలు)

ప్రతి సంపుటంలోను పుటలు 500 ల కెక్కువే. ఆంగ్లభాషలోనున్న సంపూర్ణగ్రంథావళి కిది సరళ తమిళములోనికి అనువాదం.

అసలు ఖరీదు	సాదాఅట్టబైండింగు	ర్ూ. 50-00	కాలికో	ర్ూ. 65-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్ూ. 37-50	,,	ర్ూ. 48-75

2. స్వామి వివేకానందర్

రచయిత : రా. గణపతి

(పుటలు 895)

స్వామిజి జీవితచరిత్రం ఇందు విపులంగా పొందుపఱుపబడి ఉన్నది.

అసలు ఖరీదు	కాలికో	ర్ూ. 9-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్ూ. 6-75

పుస్తక విక్రేతలకు $33\frac{1}{3}$ శాతము కమీషను ఈయబడును.

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౫౭ ౧౯౭౧ - ఫిబ్రవరి : సాధారణ - మాఘము సంచిక ౮

విషయసూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు: ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

'సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు' (ఆల్డసు హక్స్లి) అను ప్రాగ్ద్రష్టగన్న శ్రీమన్నిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేట తెలుగున అనువాదము.

'గురుదేవుని స్వతస్సిద్ధజ్ఞానము, చిదానందోద్రేకప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితామాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందు: తేది 27-7-'58)

'అద్యతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.' (సన్డే స్టాన్డర్డు: తేది 16-2-'58)

'అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి గలది.' (భారతి. 7-6-'61)

'చవులూరించు చక్కని రచన.' 14-2-'58 (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు వెల: రూ. 7-50

ప్రబోధరత్నాకరము

అనువాదకులు: శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు అమెరికాయందలి సహస్రద్వీపవనమున శిష్యులకు బోధించిన తత్త్వసారము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమై యున్నది. శాస్త్ర జిజ్ఞాసకలవారికి ఇందలి పాదటీకలు ఎంతయో యుపయుక్తములు కాగలవు.

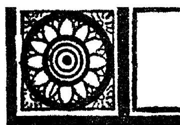
232 పుటలు మూడవ కూర్పు వెల: 2-50

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

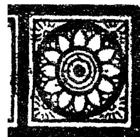

'అఖిలవిభు శరణొందుము, యా క్షణంబ యతనిక్పప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౭ } ౧౯౭౧ - : : సాధారణ - మాఘము { సంచిక ౮

శ్రీః

వివేకచూడామణి

మూలము : శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు

వ్యాఖ్యాత : అన్నమాచార్య

ఇదం శరీరం శృణు సూక్ష్మసంజ్ఞితం లిఙ్గం త్వపఞ్చీకృతభూతసమ్భవమ్
సవాసనం కర్మఫలానుభావకం స్వాజ్ఞానతో ఽనాది రుపాధి రాత్మనః. 97

వినవోయి, పంచీకృతములు కాని సూక్ష్మభూతముల వలన బుట్టిన శరీరము సూక్ష్మ శరీరము. ఈ లింగశరీరము భూతభవిష్యత్సంస్కారముల కాశ్రయమై కర్మఫలములగు సుఖ దుఃఖముల ననుభవింపజేయుచుండును. ఆత్మకు అనాదియగు ఈ యుపాధి స్వస్వరూపాజ్ఞానముచే కల్గినది. ౯౭

స్వప్నో భవ త్యస్య విభ క్త్యవస్థా స్వమాత్రశేషేణ విభాతి యత్ర
స్వప్నే తు బుద్ధి స్స్వయమేవ జాగ్రత్కాలీననానావిధవాసనాభిః. 98

కర్త్రాదిభావం ప్రతిపద్య రాజతే యత్ర స్వయం భాతి హ్యయం పరాత్మా
ధీమాత్రకోపాధి రశేషసాక్షీ న లిప్యతే తత్కృతకర్మలేశైః
యస్మా దసఙ్గ స్తత ఏవ కర్మభి ర్న లిప్యతే కిఞ్చి దుపాధినా కృతైః. 99

స్వప్నావస్థ జాగ్రత్సుషుప్తిదశలకంటె విభిన్నమైనది. ఆ దశలో సూక్ష్మశరీరము నందు మాత్రమే జీవాత్మకు తానను నభిమాన ముండును; బుద్ధియొక్కటే జాగ్రత్కాలానుభవ సంజాతములగు సంస్కారములచే కర్త్రాదిభావముల నొంది వ్యవహరించుచుండును. స్వయం

ప్రకాశమగు నాత్మ కా దశలో నుపాధి బుద్ధి యొక్కటే. ఆత్మ అసంగుడు కావున ఉపాధు లొనర్చు కర్మము లాత్మ కంటవు. బుద్ధికృతకర్మలేశములు సాక్షియగు నాత్మ కంటవు.౯౮,౯౯

సర్వవ్యాపృతికరణం లిఙ్గ మిదం స్యా చ్చిదాత్మనః పుంసః
వాశ్యాదిక మివ తక్ష్ణ స్తేనై వాత్మా భవ త్యసఙ్గో ఽయమ్. 100

వడ్రంగికి బాడిస మున్నగు వానివలె చిత్స్వరూపుడగు నాత్మకు ఈ లింగశరీరమే సకల వ్యాపారసాధన మగుచున్నది. కావున అసంగత్వమే ఆత్మకు స్వరూప మనుట తెల్లము.౧౦౦

అన్ధత్వ మన్దత్వ పటుత్వధర్మా స్సౌగుణ్యవైగుణ్యవశా ద్ధి చక్షుషః
బాధిర్యమూకత్వముఖా స్త థైవ శ్రోత్రాదిధర్మా న తు వేత్తు రాత్మనః. 101

చూపు చక్కగ నుండుట పటుత్వము, అది రవంత తగ్గుట మందత్వము, బొత్తిగా లేకపోవుట అంధత్వము. ఈ మూడును కంటికి కలుగు దశలు. చెవుడు మూగతనము మున్నగునవి చెవి వాక్కు మున్నగువానికి గలుగు దశలు. జ్ఞాతయగు నాత్మ కిం దేదియు నంటదు.౧౦౧

ఉచ్ఛ్వాసనిఃశ్వాస విజృమ్భణక్షుత ప్రస్యన్దనాద్యుత్క్రమణాదికాః క్రియాః
ప్రాణాదికర్మాణి వద న్తి తజ్ఞాః ప్రాణస్య ధర్మా వశనాపిపాసే. 102

ఊపిరి పీల్చుకొనుట, విడుచుట, ఆవులింత, తుమ్ము, అదరుపాటు, ఉసురుపోక మున్నగునవి ప్రాణాది (=ప్రాణము అపానము కృకరము వ్యానము కూర్మము ఉదానము మున్నగు) వాయువుల ధర్మము లనియు, ఆకలిదప్పులు ప్రాణధర్మము లనియు తజ్ఞులు పల్కుదురు. ౧౦౨

అ న్తఃకరణ మేతేషు చక్షురాదిషు వర్ష్మణి
అహ మి త్యభిమానేన తిష్ఠ త్యాభాసతేజసా. 103

చైతన్యప్రతిబింబమనెడి యాభాసతేజముతో గూడిన మనస్సు జ్ఞానేంద్రియము లందును (కర్మేంద్రియములందును) దేహమందును నెలకొని అవే తానుగా నభిమానించుచు వ్యవహరించుచుండును. ౧౦౩

అహఙ్కార స్స విజ్ఞేయః కర్తా భో క్తాభిమా న్యయమ్
స త్త్వాదిగుణయోగేన చావస్థాత్రయ ముచ్యతే. 104

దానినే అహంకార మందురు. నేను క ర్తను నేను భో క్త నని యభిమానించున దదే. రజస్స త్త్వ తమోగుణములచే వరుసగా మెలకువ-కల-నిద్ర యను మూడుదశల నొందున దదే. ౧౦౪

విషయణా మానుకూల్యే సుఖీ, దుఃఖీ విపర్యయే,
సుఖం దుఃఖఞ్చ తద్ధర్మ స్సదానన్దస్య నాత్మనః. 105

విషయము లనుకూలములుగ నున్నప్పుడు సుఖ నని, అవి ప్రతికూలములుగ నున్నప్పుడు దుఃఖ నని భావించున దంతఃకరణమే. కావున సుఖదుఃఖములు మనోధర్మములే కాని ఆత్మధర్మములు కావు. నిత్యానందమే ఆత్మస్వరూపము. ౧౦౫

ఆత్మార్థత్వేన హి ప్రేయా౯ విషయో న స్వతః ప్రియః
స్వత ఏవ హి సర్వేషా మాత్మా ప్రియతమో యతః
తత ఆత్మా సదానన్దో నాస్య దుఃఖం కదాచన. 106

విషయములు తమంతట ప్రియములు కావు, ఆత్మకొఱకైన వైనందుననే అవి ప్రియములు. ఆత్మ అందఱికిని తనంతటనే ప్రియమైనది. కావున ఆత్మకు నిత్యానందమే స్వరూపము, దుఃఖ మెప్పుడును గలుగదు. ౧౦౬

య త్సుషుప్తౌ నిర్విషయ ఆత్మానన్దో ఽనుభూయతే
శ్రుతిః ప్రత్యక్ష మైతిహ్య మనుమాన ఞ్చ జాగ్రతి. 107

గాఢనిద్రలో ఇంద్రియ విషయములు లేకే ఆత్మానంద మనుభవింతు మనుటకున్న ప్రమాణములు:-శ్రుతి, ప్రత్యక్షము, ఐతిహ్యము, అనుమానము. ౧౦౭

అవ్యక్తనామ్నీ పరమేశశక్తి రనా ద్యవిద్యా త్రిగుణాత్మికా పరా
కార్యానుమేయా సుధియైవ మాయా యయా జగ త్సర్వ మిదం ప్రసూయతే. 108

అవిద్యయనియు నవ్యక్తమనియు పేర్కొనబడు మాయ పరమేశునిశక్తి. అది అనాది, త్రిగుణాత్మకము (తననుండి యుత్పత్తిల్లు మహత్త్వాదులకంటె) ఉత్కృష్టము. ప్రపంచరూప కార్యమునుబట్టి కారణమైన యీ మాయయునికిని విద్వాంసు లూహింతురు. ఈ జగత్తున కంతటికిని కారణము మాయయే. ౧౦౮

సన్నాప్యసన్నాప్యుభయాత్మికా నో భిన్నాప్యభిన్నాప్యుభయాత్మికా నో
సాఙ్గాప్యనఙ్గాప్యుభయాత్మికా నో మహాద్భు తానిర్వచనీయరూపా. 109

ఈ మాయ సత్తు కాదు, అసత్తు కాదు, ఉభయము కాదు; భిన్నము కాదు, అభిన్నము కాదు, ఉభయము కాదు; సావయవము కాదు, నిరవయవము కాదు, ఉభయము కాదు. ఇది ఇట్టి దట్టి దనరానిది మహాద్భుతమైనది. ౧౦౯

శుద్ధాద్వయబ్రహ్మవిబోధనాశ్యా సర్పభ్రమో రజ్జువివేకతో యథా
రజ స్తమస్సత్త్వమితి ప్రసిద్ధా గుణా స్తదీయాః ప్రథితై స్స్వకార్యైః. 110

త్రాడు అని గుర్తించినంతనే, అంతకు ముందుండిన పామనెడి భ్రాంతి తొలగినట్లు, శుద్ధాద్వయబ్రహ్మము మనకంటె భిన్నము కాదనుటను సాక్షాత్కరించుకొన్న వెంటనే మాయ అదృశ్యమగును. రజస్సు సత్త్వము తమస్సు అనునవి మాయాగుణములు. వాని వ్యాపారములనుబట్టి ఆ గుణముల కా పేర్లు సార్థకములు. ౧౧౦

విక్షేపశక్తీ రజసః క్రియాత్మికా యతః ప్రవృత్తిః ప్రసృతా పురాణీ
రాగాదయో ఽస్యాః ప్రభవన్తి నిత్యం దుఃఖాదయో యే మనసో వికారాః. 111

రజోగుణపు విక్షేపశక్తి క్రియాత్మకము. జీవప్రవృత్తియు ఈశ్వరప్రవృత్తియు ననాదికాలమునుండి యీ విక్షేపశక్తివలననే సాగుచున్నవి. జీవునకు సదా కలుగు రాగ ద్వేషాదులకును మనోవికారములగు దుఃఖాదులకును కారణము ఈ విక్షేపశక్తియే. ౧౧౧

కామః క్రోధో లోభద మ్భాభ్యసూయాహఙ్కారేర్ష్యామత్సరాద్యా స్తు ఘోరాః
ధర్మా ఏతే రాజసాః పుమ్ప్రవృత్తి ర్యస్మా దేషా త ద్రజో బన్ధహేతుః. 112

మానవులప్రవృత్తికి మూలములైనవియు మహానర్థకరములునగు కామము క్రోధము లోభము దంభము అసూయ అహంకారము ఈర్ష్య మత్సరము మున్నగున వెల్ల రజోగుణ ధర్మములు. కావున రజోగుణము బంధహేతువు. ౧౧౨

పరమహంస దేవుని ప్రబోధవాణి

[ఈశ్వర చంద్రవిద్యాసాగరునింట జిజ్ఞాసు బృందమధ్యమున విద్యాసాగరు నుద్దేశించి-]

ప్రాచీనమహర్షులు బ్రహ్మజ్ఞానము గడించిరి. ఐహికపరత జాడగానైన నున్నంతవఱకును బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగదు. ఋషులు ఎంత తపస్సు చేసెడివారు! వేకువనే ఆశ్రమములనుండి దూరముగ పోయి, దినమంతయును ఏకాంతమున బ్రహ్మమును గూర్చి ధ్యానించుచు గడపెడివారు. రాత్రులందు పర్ణశాలలకు మరలి వచ్చి, ఫలములను మూలములను ఆరగించెడివారు. త్వక్చక్షుశ్శ్రోత్రాదులకు విషయములైనవానినుండియును, తక్కిన ప్రాపంచికవస్తువులనుండియును, వారు తమ మనస్సులను దూరముగ పెట్టియుండిరి. బ్రహ్మమును వారు తమలోనే ఈలాగుననే సాక్షాత్కరించుకొనిరి.

కలియుగమున మానవునకు తిండియే ప్రాణాధారము. కావున, అతడు దేహాత్మ భ్రాంతిని పూర్తిగా దులుపుకోలేడు. ఇట్టి పరిస్థితిలో 'సోఽహం' 'నే నతడ' నని చెప్పుట అతని కుచితము కాదు. అన్నిరకముల లౌకిక వ్యాపారములను చేయుచున్నంతవఱకును 'నేను బ్రహ్మమనే' అని మానవుడు చెప్పగూడదు. ఐహికవిషయసంగమును విడువలేనివారును, అహంకారమును దొలగించుకొనుటకు దారియే లేనివారును 'మేము భగవద్దాసులము, భగవ

ద్భక్తులము'' అని చెప్పుకొనుట మేలు. భక్తి మార్గమునగూడ భగవంతుని ప్రాపించుట శక్యమే.

'ఇది కాదు' 'ఇది కాదు' అని వివేచించు జ్ఞాని ఐహికవిషయములతోడ తాదాత్మ్యమును వదలుకొనును. అప్పుడే అతనికి బ్రహ్మమును ప్రాపింప సాధ్య మగును. ఒక్కొక్క మెట్టుగా నిచ్చెన నెక్కి ఇంటిపైకప్పుమీదికి చేరుకొనుట వంటి దది. విజ్ఞానికి, బ్రహ్మపరిచయ మింకను గాఢము. అతనికి గలుగు సాక్షాత్కార మింకను హెచ్చు. ఇంటిపైకప్పును, దాని మీదికి చేర్చు మెట్లును ఏకపదార్థముతో రూపొందినవే యని యతడు గుర్తించును. అక్కడివియు నిక్కడివియు నయిన యిటికలు, సున్నము, మట్టి, అభిన్నములే 'ఇది కాదు' 'ఇది కాదు' అని త్రోసివేయుచు హృదయ ప్రబోధముచేత తుదకు ఏ బ్రహ్మమును తెలిసికొనెనో ఆ బ్రహ్మమే జగత్తుగను అందలి ప్రాణులుగను పరిణమించినట్లు వెనువెంటనే యతడు తెలిసికొనును. నిర్గుణమైన తత్త్వమే సగుణముగను ఉండు ననుట విజ్ఞాని దృష్టికి స్పష్టపడును:

ఇంటిపైకప్పుపై మానవుడు చాలసేపుండ జాలడు, మరలి దిగి వచ్చును. సమాధిలో బ్రహ్మమును సాక్షాత్కరించుకొనినవాడు సమాధినుండి దిగినపిమ్మట కూడ బ్రహ్మమే జగత్తుగను అందలి ప్రాణులుగను పరిణమించినట్లు గుర్తించును.

సంగీతమానమున 'సరిగమపధని' అను స్వరములు గలవు. ఎవడును 'ని' స్వరముపై తన కంఠమును దీర్ఘకాలము నిలుప లేడు.

అహంకారము పూర్తిగా మాసి పోదు. సమాధినుండి మగిడిన యతనికి బ్రహ్మమే యహంకారముగను జగత్తుగను రూపొందె ననుట ప్రత్యక్షమగును. ఆ యెఱుకనే విజ్ఞాన మందురు.

జ్ఞానమార్గము పరమార్థమునకు జేర్చును. జ్ఞానమును భక్తియును గలిసిన మార్గముకూడ అట్లే చేర్చును. భక్తిమార్గమును ఆగంతవ్యమునే చేర్చును. జ్ఞానమార్గ మెంత మంచిదో భక్తిమార్గము నంత మంచిదే. అన్నిమార్గాలును తుదకొక్క పరమార్థమునొద్దకే చేర్చును. అయినను దేవుడు మనలో నహంకారము నుంచి యున్నంతవఱకును, భక్తిమార్గము ననుసరించుట ఎక్కువ సులువు.

బ్రహ్మము సుమేరుపర్వతమువలె అప్రకంప్యముగను నిష్క్రియముగను విజ్ఞాని దృష్టి కగపడును. ఈ జగత్తు త్రిగుణాత్మకము. సత్త్వరజస్తములే ఆమూడు గుణములు. అవి బ్రహ్మమం దున్నవి. కాని బ్రహ్మమునకు సంగము లేదు.

బ్రహ్మము భగవంతుడనియు సాకారుడనియుగూడ విజ్ఞాని గుర్తించును. షడ్గుణైశ్వర్యయుతుడగు భగవంతుడే త్రిగుణాతీతుడు. జీవులు, జగత్తు, మనస్సు, బుద్ధి, భక్తి, త్యాగము, జ్ఞానము—ఈ యన్నిగను తన్నావిష్కరించుకొనునది భగవచ్ఛక్తియే. (నవ్వుచు) 'దొర' ఇల్లును ఆస్తియు లేకున్నప్పుడుగాని వాని నాత డమ్ముకోవలసివచ్చి అమ్ముకొన్నపిదపగాని అతనిని 'దొర' యని ఎవరును పేర్కొనరు. [అందఱును నవ్వుదురు] దేవున కప్రాకృతశక్తు లా ఉన్నవి. అవి లేకున్న, ఆయన కెవరు విధేయులుగ నుందురు? [అందఱును నవ్వుదురు]

ఈ జగత్తెంతరమ్యముగా నున్నదో చూడుము. ఎన్ని వస్తువు లున్నవి! సూర్యుడు,

చంద్రుడు, నక్షత్రములు, ఎన్నిరకముల జీవులు! పెద్దవి, చిన్నవి, మంచివి, చెడ్డవి, ప్రబలములు, దుర్బలములు, అధికశక్తివంత ములు, అల్పశక్తి వంతములు!

విద్యాసాగరుడు—కొందఱ కెక్కువశక్తిని కొందఱకు తక్కువశక్తిని దేవుడే ఇచ్చి యున్నాడా?

గురుదేవుడు — దేవుడు సర్వాంతర్యామి, విశ్వవ్యాపియైన యాత్మ. కావున చీమలో కూడ నున్నాడు! కాని భగవచ్ఛక్తి ఒక్కొక్క రీతిగా ప్రకటమగుచు భేదిల్లుచుండును. లేకున్నచో, ఒకడు పదుగురను తఱుమగొట్టగలుగుటయు, మఱొక్క డొక్కనినే ఎదిరింప జాలకుండుటయు నెట్లు పొసగును? ప్రజలందఱును నిన్ను గౌరవింతురే, ఎందులకు? నీ కేమి రెండు కొమ్ములు మొలచినవా? [అందఱును నవ్వుదురు] నీకు దయ యెక్కువ, పాండిత్యము హెచ్చు, అందువలన ప్రజలు నిన్ను గౌరవింతురు. నీయొద్దకు వచ్చి మర్యాదలు చెల్లింతురు. కా దందువా?

వట్టిపాండిత్యములో ఏమియు లేదు. బ్రహ్మజ్ఞానమునకును బ్రహ్మసాక్షాత్కారమునకును ఉపాయమును కనుగొనుటే చదువునకు లక్ష్యము.

ఒకానొక యోగి యొకపుస్తకమును చాల జాగ్రత్తగ కాపాడుకొనుచుండెను. అందులో నే మున్నదని యడుగగా, ఆయన దానిని తెఱచిచూపెను. అన్నిపుటలయందును 'ఓం రామ' అను పదములే వ్రాయబడి యుండెను. వే తేమియు లేదు.

గీతకు గల ప్రాముఖ్య మేమి? ఆ పదమును పదిసార్లు ఆవృత్తిచేసిన నేమి కందువో, అదే దాని ప్రాముఖ్యము. అప్పుడు వర్ణములు విపర్యస్తములై తాగీ అగును. 'తాగీ' అనగా, దేవునకై తక్కినవాని నెల్ల త్యజించినవా డని యర్థము. 'ఓ మానవుడా, అన్నింటిని విసర్జింపుము. దేవు నొక్కనినే ఆశ్రయింపుము' అనుటే గీత చేసిన యుపదేశము. సన్న్యాసిగాని గృహస్థుగాని మనస్సునుండి సర్వసంగములను దులిపివేసికొనవలసినదే.

చైతన్యదేవుడు దక్షిణభారతదేశమున పర్యటించుచున్నప్పు డొకనాడు గీతాపారాయణము చేయుచున్న యొకనిని జూచెను. వే ఱొకడు ఆ పాఠకునకు కొంతదూరమున కూర్చుండి వినుచు నేడ్చుచు నుండెను. అతనికన్నులు బాష్పముల దేలుచుండెను. 'నీ కిదంతయు నర్థ మగుచున్నదా' అని చైతన్యదేవు డతని నడిగెను. "స్వామీ, గ్రంథములో ఒక్కముక్కయినను నా కర్థ మగుట లే" దని యతడు చెప్పెను. 'మఱి నీ వేడ్చుచున్న దెందుల' కని చైతన్యు డడిగెను. అందుల కతడు చెప్పిన జవాబు — గ్రంథమును వినుచున్నప్పు డర్జునుని రథము నాకెట్టయెదుట కానిపించును. అర్జునుడును శ్రీకృష్ణభగవానుడు నం దాసీనులై మాటాడుచుండుటయు నా కగపడును. వాని నంతయు జూచుటచేత నే నేడుదును."

ఆలసింపక పూనుడో యయ్యలార

మానవుడు చంద్రమండలమున కాలూనుటే కాక కొన్నాళ్లపాటు అచట సంచరించి వెనుదిరిగి వచ్చినాడను వార్త విశ్వమంతటను మ్రోగుచున్నది. మానవుని విజ్ఞానరంగ మతిమాత్రముగ విస్తరిల్లిన దనుటకును అపూర్వశక్తు లతని కందుబాటైన వనుటకును ఇంతకంటె ప్రమాణ మేమి కావలెను? ప్రకృతి నింతకంటె హెచ్చుగా తన యధీనమునకు దెచ్చుకొన వీలగునను విశ్వాసము మానవునిలో బలపడుచున్నది.

ఇంతటి పురోగమనము కనిపించుచున్నను ఆంతరముగా మానవుడు పేదఱికమునే అనుభవించుచున్నాడు. అతనికి శాంతిసౌఖ్యములు లేకున్నవి. ఆధునిక మానవ ప్రపంచమున సంఘర్షణలు ఆందోళనలు భయములు పోటెక్కియున్నవి. ఇవి యున్నంతవఱకు, మానవుడు, బాహ్యప్రకృతి నెంతగా వశపఱచుకొన్నప్పటికిని అతనికి సిద్ధి సంతుష్టులు చేకుఱవు. బాహ్యప్రకృతిపై గడించిన విజయమునకు దీటువచ్చు విజయము ఆంతరప్రకృతి పైనిగూడ కలుగకున్నచో మానవుని విజయగాథలు కేవలముపేక్ష్యములుగ ననిపించును. తాను శ్రమించి గడించుకొన్న ఫలితముల ననుభవింపనీయని యుపద్రవము మానవునకు వెలుపలి ప్రపంచమునుండి కలుగుట లేదు. అతనిలోనుండియే కలుగుచున్నది. తన అదుపులో తా నుండని వానికి విశ్వమంతయు చేజిక్కినను ఏమి లాభము? కావున తన్ను తన అదుపులో నుంచుకొనగలుగుట మానవున కెంతైన నావశ్యకము. అట్లుంచుకొన గల్గిననే, బాహ్యశక్తులను గూర్చిన పరిజ్ఞానమును వర్ధిల్లజేసికొని అతడు లాభపడగలడు

భవిష్యత్తునుగూర్చి మానవుని నిరుత్సాహపఱచుట కాదు మా యుద్దేశము. సంభవింపదగినవగు చిక్కులను ముందుగా తెలిపి వానినెదుర్కొని యుత్తీర్ణుడగుటకు తగినట్లుగ మానవునకు సంసిద్ధత కలిగింపవలె ననుటే మా తలంపు. తన్ను తా నదుపులో నుంచుకొన్న మానవునిలో నుత్కృష్టములగు శక్తిసామర్థ్యములు పెంపొందును. ఇన్ని విజ్ఞానరంగములలో ఇంతలేసి గెలుపులు గడించిన మానవునకు తన్ను తా నదుపులో నుంచుకొనుట అసాధ్యమా? మనసుపెట్టవలయునే కాని అతని కిది అసాధ్యము కాదు. దుష్కరమైన కావచ్చునే కాని అసాధ్యము కానే కాదు. ఘనకార్యములు దుష్కరములు గాక సుకరములుగ నుండునా? పని ఎంత దుష్కరమో అందుకు పూనుకొన్నవారిలో అంతటి సముత్సాహము కలుగును. నెగ్గుచున్నకొలది, కలుగు చిక్కులు మన పట్టుదలను హెచ్చించును. మన సముత్సాహపు వేడిమికి కొండలంతటి అడ్డంకులు కరగిపోవును. వినూతన శక్తిసామర్థ్యములు మనలో వికాసము నొందును.

దృఢమైన ఆత్మవిశ్వాసముతో మానవుడు సమున్నతుల సాధించుకొనవలెను – శ్రీకృష్ణ భగవాను డిట్లనెను కదా (భగవద్గీత VI–5)

ఉద్ధరే దాత్మ నాత్మానం
నాత్మాన మవసాదయేత్
ఆత్మైవ హ్యాత్మనో బన్ధు
రాత్మైవ రిపు రాత్మనః.

పురుషుడు తనమనస్సు నుద్ధరించుకోవలె. తాను తన మనస్సును చెఱుపుకోరాదు. తనకు తనమనస్సే బంధువు, తనమనస్సే శత్రువు

కనుగొని పనిగొనదగిన శక్తిసామర్థ్యములు మనలో ప్రతియొక్కరిలోను గలవు. కనుగొనకయు పనిగొనకయు నొక డుండునేని తప్పు

వానిదే. అతడు తనకు తానే శత్రు వగును. తానే కల్పించుకొన్న రాగద్వేషాహంకారమయ కారాగారమున నతడు బంది యగును. ఇక నతడట్లుండవలసినదేనా, బాగుపడు దారి లేదా యనిన-ఉన్నది. అతడు తనలోని ఉదాత్తప్రకృతిని ప్రబోధించుకొని తన్ను కాపాడుకోవలయును.

ఆత్మవిశ్వాసమును అహంకారమునకు పర్యాయపదముగా కొనరాదు. ఆత్మశక్తి నావిష్కరించుకొనుట కడ్డపడునది అహంకారమే. అహంకారముతో ఏపని చేసినను ఆపని ప్రతబంధకముగ పరిణమించును. అహంకారము నణచుకొన్నకొలది సమున్నతులు సమకూడుచుండును. కావున ఎవడుగాని తన్నుతా నదుపులో నుంచుకొనుట యనగా అహంకారము నణచిపెట్టుటే. అది సుకరము కాకున్నను, మనసుంచినచో సాధ్యమగును. అహంకారము నణచుకొనుటకు శ్రీరామకృష్ణు డేమి చేసెనో గుర్తించుట లాభదాయకము. శ్రీరామకృష్ణుడొక మాదిగవానింటికి పోయి "నీయింటిని నేను పరిశుభ్రమొనర్తును. అందులకు నీ వనుమతింపవలయు" నని ప్రార్థించె నట. వీథుల నూడ్చి శుభ్రపఱచుట మాదిగవాని పని. అత డేయింటికైనను పెరటిదారిని రావలసినదే కాని, తలవాకిలి గుండ రాగూడదు. పెరటిదారిని వచ్చి యింటిని శుభ్రపఱచి యతడు పోయిన పిదప అతడు కాలిడిన తావులనెల్ల ఆమైల తొలగుటకై గంగోదకము చల్లుదురు. బ్రాహ్మణుడు మడి, మాదిగవాడు మైల. మఱి ఈ బ్రాహ్మణుడు (శ్రీరామకృష్ణుడు) తా నొకమాదిగవానింటి నూడ్చి శుభ్రపఱుపగోరెను. అందుకు మాదిగవా డంగీకరింపడాయెను. ఏలయన బ్రాహ్మణునిచే నట్టి నీచకార్యము చేయించుట కులహానికరమగు మహాపాప మని మాదిగవాని నమ్మకము. కావున అర్ధరాత్రివేళ నందఱు నిద్రించిన పిమ్మట శ్రీరామకృష్ణుడు మాదిగవానింట జొచ్చెను. ఆయనకు సుదీర్ఘములగు శిరోజము లుండెడివి. వానితో ఆయన ఆ యింటి నూడ్చె నట. "అమ్మా, అంత్యకులజునికి కింకరునిగ నన్నొనర్పుము. అతనికంటె క్రిందిమెట్టువాడ నను తలంపును నాకు కలిగింపు" మని లోకజననిని ప్రార్థించెను "నా భక్తులను భజించువారే నన్ను భజించువారిలో పరిష్ఠులు. వీరు నాబిడ్డలు, వీరి కుపచరింపగల్గుట మీకు భాగ్యలభ్యము" అనుట హిందూ శాస్త్రగ్రంథముల యుపదేశము. బైబిలులోను ఈ యుపదేశము కలదు.

ఒరులకు సేవ చేయుట అహంకారమునకు విఱుగుడు. కాని సేవ చేయుచునే కొందఱు పేరుప్రతిష్ఠల నభిలషింతురు. అట్టి యభిలాషలు అహంకారవివర్ధకములు. కావున అహంకారము నణచు సంకల్పముతో నిస్స్వార్థబుద్ధితో సేవ చేయవలెను. ఎదుటివానిని దైవముగను అతనికి చేయు సపర్యను భగవదారాధనగను భావించుట ఎంతయు ప్రశస్తము. అట్టిభావన అహంకారమునకు భంజకము. అట్లు సపర్య చేయువానిలో నహంకారము నిల్చియున్నను అది భక్తాహంకారము, దాసాహంకారము. ఆ యహంకార మతనికి పతనము కూర్పదు, సమున్నతిని గలిగించును.

మానవుని స్వభావమే, మానవత్వమే అహంకారము. అది తొలగినచో నిక మిగులున దేది - అను ప్రశ్న తలచూపుచున్నది. ఈ ప్రశ్నకు జవాబును మనబుద్ధుల సీమావధుల కవ్వలినుండి పడయవలయును. యోగులయు మహర్షులయు ననుభవములు మన

బుద్ధుల యవధుల కవ్వలివి. వారి జీవితములను సునిశితముగ పరికింతుమేని, అహంకార మంతరించినప్పుడే యథార్థమానవత్వము మహోజ్జ్వలముగ వెలుగొందునని తెలిసికొనగలము. మానవుని గూర్చినట్టియు జగత్తును గూర్చినట్టియు పరమార్థమునకు వారు సాక్షులు. ద్వంద్వములకు మఱుగుననున్న ఏకాద్వితీయ పరమార్థమునకు – వారు సాక్షులు. వారు మనల "ననుభవమున చూడు" డని హెచ్చరింతురే కాని "మేము చెప్పునదే సిద్ధాంత" మనరు. "రాత్రులందు ఆకసమున లెక్కకు మిక్కిలియైన చుక్కలు కననగును, సూర్యు డుదయింపగనే అవి కానరావు. పగటి వేళ మింట చుక్కలు లేవన గలవా? ఓ మానవుడా, అవిద్యలోబడి భగవంతుని నీవు చూడజాలక పోయినంతమాత్రమున భగవంతుడు లేడని వాదింపకు" కామక్రోధలోభముల తుడిచివైచికొని భగవంతుని దర్శింప ఆర్జవముతో గోరు నతనికి భగవత్సాక్షాత్కారము గలుగును. ఈసూక్తి సత్యము కాదా అనుటను మనల పరీక్షించి చూడు డని మహర్షులు సవాలు చేయుచున్నారు. ఆస్తిక్యమునకును హేతువాదమునకును ఎట్టి విరోధమును లేదు. సారాసారముల నిర్ణయించుటకు హేతువాదమునే ఆస్తికులు వినియోగించుకొందురు. నిరాశాహతులకు ఆ మహర్షులవాక్కులు ఆశాసందేశము నందించుచున్నవి. ఎవరికిని సేగి లేదు, పాపము లేదు. అందఱును అమృతపుత్రులు. అందఱును పరబ్రహ్మమను గంతవ్యము వంకకే పురోగమించు చున్నారు. కొందఱు త్వరగ చేరుకోవచ్చు, కొందఱు మెల్లగ చేరుకోవచ్చు, అంతే భేదము. మనలోనున్న దివ్యత నావిష్కరించుకొను జతనములే మన విజయములు, పరాజయములు, సుఖములు దుఃఖములు, ఆశలు నిరాశలు. ఎంతటి దుర్జనుండైనను సరే–దివ్యత యున్నది, కాలమువచ్చినప్పు డది ప్రజ్వలింపగలదు. నేటి దుండగీండ్రే రేపటి డింగరీండ్రు (=భక్తులు) కాగలరు.

ఛాందోగ్యోపనిషత్తులో పలుపర్యాయములు వచ్చు ఉత్తారకమైన వాక్యము "తత్ త్వమసి". ఈవిషయ మతి సూక్ష్మగ్రాహ్యమైనందున దీనిని ఉదాహరణముల జూపుచు ఉపనిషత్తు వివరించును. అందొకదాని నిట జూపుచున్నాము. ఇది తండ్రి కొమాళ్ళైన ఉద్దాలక శ్వేతకేతువుల సంభాషణరూపమున నున్నది.

"న్యగ్రోధఫల మత ఆహ' రే, 'తీదం భగవ' ఇతి, 'భి' న్ధీతి, 'భిన్నం భగవ' ఇతి, 'కి మత్ర పశ్యసీ, త్యణ్వ్యః ఇ వేమా ధానా భగవ ఇ త్యాసామ జ్గేకాం భి' న్ధీతి, భిన్నా భగవ' ఇతి, కి మత్ర పశ్య సీతి న కిఞ్చన భగవ' ఇతి"

తగ్ం హో వాచ యం వై సో మ్యైత మణిమానం న నిభాలయస ఏతస్య వై సో మ్యైషో ఽణిమ్న ఏవం మహాన్యగ్రోధ స్తిష్ఠతి శ్రద్ధత్స్వ సో మ్యేతి,

స య ఏషో ఽణిమైతదాత్మ్య మిదం సర్వం తత్సత్యగ్ం స ఆత్మా త త్త్వమసి శ్వేతకేతో

"ఆ మర్రికాయ నిటు తే" "దేవా, ఇదిగో, తెచ్చితిని" "దానిని పగులగొట్టు" "దేవా, ఇదిగో పగులగొట్టితిని" "దానిలోనేమి కనిపించుచున్నది" "దేవా, చిన్న విత్తనములు" "ఏదీ, ఒక విత్తనమును పగులగొట్టుము" "దేవా, ఇదిగో పగులగొట్టితిని" "దానిలోపల నేమి కనిపించుచున్నది" "దేవా, ఏమియు కనిపించుట లేదు."

అంత నత డతనితో ని ట్లనెను: ''సౌమ్యుడా, నీచూపున కందక అందున్న సూక్ష్మసారము నుండియే బ్రహ్మాండమంతటి యీ మఱ్ఱిచెట్టు పుట్టువొందినది. నమ్ముమా.

అత్యంతసూక్ష్మమును సారతమము నేదో అదే ఈ జగత్తున కాత్మ. అదే సత్యము. అదే పరమాత్మ. ఓ శ్వేతకేతూ, అదే నీవు.

ఇట్లు తండ్రి ఉపదేశింపగా శ్వేతకేతువు పరమాత్మతోడి తన యైక్యమును సాక్షాత్కరించుకొనెను. ఆ పరమాత్మ అజము అమరము అభయము నిరంజనము అద్వైతము. అదే పరమలక్ష్యము దానిని చేరుకొన్నపిమ్మట ఇక అవలికి చనుట లేదు. అదే పరమసిద్ధి.

పైని చెప్పినదాని కంతటికిని సారము: నీవు బ్రహ్మమవు. దీనిని బుద్ధిచే నెఱుగుట చాలదు నీవు బ్రహ్మమవు అనగా నీలో బ్రహ్మము (=దేవత్వము) గర్భితముగ నున్నది. బాహ్యాంతర ప్రకృతి నంతయు నిరోధించి అంతర్గతమగు నీ దేవత్వమును వ్యక్తము చేయుటయే జీవిత పరమావధి. ఇందులకై కర్మభక్తియోగజ్ఞాన మార్గములలో నొక్కదానిని గాని కొన్నిటిని గాని అన్నిటిని గాని యవలంబించి ముక్తుడ వగుము.

భిద్యతే హృదయగ్రన్థి
శ్ఛిద్యన్తే సర్వసంశయాః
క్షీయన్తే చాస్య కర్మాణి
తస్మిన్ దృష్టే పరావరే.

కారణాత్మకమును కార్యాత్మకమును అగు బ్రహ్మమును సాక్షాత్కరించుకొన్న సాధకుని డెందపుముడులు (=అవిద్యావాసనాప్రచయమును బుద్ధ్యాశ్రయములు నగు కామములు) విడిపోవును. సందేహము లన్నియు విచ్ఛిన్నము లగును. ప్రారబ్ధము, సంచితము, ఆగామి అను ముత్తెగల కర్మములలో నతనికి తొలిది తప్ప తక్కినవి రెండును అంతరించును. (ముణ్డకోపనిషత్తు II ii-8)

ఐహికముగ సుఖశాంతి సమృద్ధులకై మన పడుపాట్లవలన గలుగు లాభమునకంటె శ్రమమే హెచ్చు. ఏలయన సుఖములనంటి దుఃఖములును సంభవించుచుండక తప్పదు. ఆత్మసాక్షాత్కారముచే గలుగు ఆనంద మన్ననో అసమ్మిశ్రము అనంతము.

ఐనను మన లౌకికవ్యాపారములను ఆశయములను వీడు డని చెప్పుట లేదు. వానిని ఉదాత్తలక్ష్యమువంకకు మరల్చుకొనుట కర్తవ్యము. బ్రహ్మమే జగత్తుగ రూపొందినది. ఆ బ్రహ్మముతో నైక్యమును సాక్షాత్కరించుకొన్న మానవుని జీవితమున కొక యపూర్వ సార్థకత కలుగును. అతడు సాగించు కర్మాచరణము భగవదారాధన మగును. స్వార్థరహితమగు నతని కర్మపరత ప్రేమాదార్యములకు, త్యాగసేవలకు, ఉత్తమలక్ష్యమగును. భౌతికరసాయనికాదిశాస్త్రశ్రద్ధాళువులు సత్యమును వెలుపలి ప్రపంచమున నన్వేషించుచున్నారు. వారు తమ చూపులను అంతరమునకు పర్వింతు రేని భవవిమోచకమైనట్టి పరమాత్మ సాక్షాత్కారము నొందుదురు. ఆ సాక్షాత్కారమే మానవజీవితమున కేకైక లక్ష్యము. దానిని సాధించుకొన పాటుపడ వలసిన దెప్పుడో కాదు, ఇప్పుడే! 'ఆలసింపక పూనుడో యయ్యలార'

నరేంద్రుని ధీవికాసము - మూర్తిమత్త్వము

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

అహంకారనిర్మూలనమున కనుకూలింపని విద్య కేవల మవిద్య. ఆత్మసందర్శనమునకు దోడ్పడని జ్ఞాన మజ్ఞానము. ఆధునికకళాశాలల లోని విద్యావిధాన మాత్మవిద్య నప్రధానముగ బరిగణించుటచే కళావిహీనమై యున్నది. శాస్త్రములను జదివినంతనే, కళలను నేర్చి నంతనే, మనుజుడు విద్వాంసుడు కానేరడు. ఎవ్వ డహంకారరహితుడో, ఎవ్వ డాత్మజ్ఞుడో, వాడే విద్వాంసుడు. అట్టివానికి పాండిత్య మెందులకు? శ్రీరామకృష్ణున కేమిపాండిత్య మున్న దని విద్యావాచస్పతియగు నరేంద్రు డాతని నాశ్రయించెను? ధర్మమనునది - వేదాంతమనునది - గ్రంథములతోడను సిద్ధాంతములతోడను గూడినవిషయము కానేరదు. భగవద్దర్శనమే ధర్మము. ఆత్మజ్ఞానమే వేదాంతము. తద్వ్యతిరిక్తమంతయు నధర్మము, మెట్ట వేదాంతము!

నవీనవిశ్వవిద్యాలయముననే నరేంద్రుడు విద్యనభ్యసించినను సనాతనవిద్యావిధానమును విడువలేదు. సుమమునకు సుగంధమురీతిని సహజమగు నతని పారమార్థికప్రవృత్తికి తల్లిదండ్రులు కఱపిన సుశిక్షణమును, శిక్షణము నినుమడించు సద్విద్యయు, విద్యకు వన్నెదెచ్చు శ్రీరామకృష్ణసాన్నిధ్యమును దోడ్పడ నతని ప్రతిభ శారదపూర్ణిమాచంద్రునివలె ప్రకాశింపసాగెను.

ధీవికాసమున నరేంద్రు డద్వితీయుడు. బాల్యముననే ముగ్ధబోధవ్యాకరణ మాతనికి కంఠస్థము. పదునేడవయేట సంస్కృతశ్లోకములను ధారాళముగా వ్రాయు సాహిత్య మాతని కలవడెను. మాతృభాషలో నాతడు వ్రాసిన గ్రంథములు నవీనవంగవాఙ్మయనిర్మాతలలో నాతనికి ప్రధానస్థానము నొసగుచున్నవి.

కళాశాలలో నరేంద్రుడు తత్త్వశాస్త్రము నభిమానశాస్త్రముగా స్వీకరించి పాశ్చాత్య తత్త్వజ్ఞుల గ్రంథములను తీవ్రముగా చదువ నారంభించెను. స్పెన్సరు, కాంటు, షోపెన్హోయరు, జాన్‌స్టూవర్టుమిల్లు, ఆగస్టుకాంటు, అరిస్టాటిలు మున్నగువారి తత్త్వశాస్త్రములను సమగ్రముగా జదివెను. తన వేదాంతకాంతిని పాశ్చాత్య విజ్ఞానఫలకమున ప్రతిఫలింపజేసి పాశ్చాత్యులను పాశ్చాత్యమానసపుత్త్రులను సులభముగా నరికట్ట సమర్థు డయ్యెను.

నరేంద్రునిమానసము కొంతవఱకు పాశ్చాత్య తత్త్వశాస్త్రపు తళుకుబెళుకులచే నాకర్షింపబడినను ఆత డెన్నడును వ్యామోహితుడు కాలేదు. విశేషము, సనాతనవేదాంతవ్యాఖ్యానముల నాధునికదృష్టితో జదివి ప్రాచ్యపాశ్చాత్యతత్త్వశాస్త్రములకు గల తారతమ్యమును పరిశీలింపసాగెను. కాని సనాతనధర్మసిద్ధాంతములను నరేంద్రుడు శిరసా వహించుటకు ముఖ్యకారణ మాతని తార్కికప్రతిభాతిశయము కాదనియు శ్రీరామకృష్ణపాదకమలసాన్నిధ్యమే యనియు చెప్పవలసియున్నది.

వేదాంతమునకు పిమ్మట దేశచరిత్రలు నరేంద్రుని ధీశక్తి నాకర్షించినవి. మహాపురుషుల జీవితాశయములచే వివిధదేశములలో - వివిధపరిస్థితులలో - మానవసంఘము లెట్లెట్లు పరిణామము చెందెనో యాతడు పరికించెను. రోమన్‌సామ్రాజ్యచరిత్ర నాతడు ప్రత్యేకశ్రద్ధతో పఠించెను. వివేకానందుడై రోము నగరమున కేగినపుడు ప్రాచీనరోమన్ ప్రజా

స్వామికప్రభుత్వముల వైభవమును తత్పతన హేతువులను కన్నులకు కట్టినట్లు వర్ణించి పాశ్చాత్యుల కాశ్చర్యముగొల్పెను.

ఆత్మవిశ్వాసబలమే నెపోలియనును మహా వీరుని గావించె నని నరేంద్రుని విశ్వాసము. ఆత్మవిశ్వాసమే నరేంద్రుని జీవితరహస్యము, వివేకానందుడై ప్రపంచమున కాత డొసగిన సందేశామృతసాగరమునందలి మహోత్తుంగ తరంగము. దౌర్బల్య మనిన నరేంద్రునకు పరమాసహ్యము.

వేదాంతము నరేంద్రునకు కిరీటమైనచో కవిత్వ మాతని కంఠాభరణము. 'వర్డ్సువర్తు' పాశ్చాత్య కవీంద్రుడని నరేంద్రు డాతని గీతముల ననేకముల కంఠస్థముచేసెను. కవిత్వ వేదాంతాదిశాస్త్రములును కళలును పరమార్థము ననేకవిధములుగా ప్రదర్శించుచున్నవని యాతడు భావించెను. జ్ఞానాగ్నిని ప్రజ్వలింపజేయుటే వాని ప్రయోజన మని విశ్వసించెను.

విద్యాభ్యాసమున నరేంద్రు డెంతనిమగ్నుడైనను, ఎంతటి తీవ్రకృషిసల్పినను, ఆతని జీవనసౌరభమగు బాల్యోల్లాసము మాత్ర మెన్నడును వీడ లేదు. కథలు చెప్పుచు హాస్యములు కల్పించుచు కళాశాలలో నాత డానందమున కాటపట్టయి యుండెడివాడు. ఆటలలో, పాటలలో, భజనలలో, ప్రార్థనలలో - నరేంద్రుడే నాయకుడు. యువకులలో నేసంఘము వెలువడినను, ఏ సమాజము బయల్వెడలినను, అందు నరేంద్రుడు లేనిచో, పౌరుల కేదియో వెలితిగా గాన్పిం।

నరేంద్రుని వ్యక్తిత్వ మనన్యసామాన్యము. ఆతనిప్రతిభ సర్వతోముఖము; క్రొంజెతనమున బాలకుడై, గానమున కోవిదుడై, ప్రజ్ఞావిశేషమున పండితుడై జీవితాదర్శమున వినిర్మల వేదాంతియై సకలగుణాభిరాముడై నరేంద్రుడు విలసిల్లెను.

ఏమైనను బంధవిమోచనమే నరేంద్రుని యభీష్టము. సన్న్యసింపవలయు నను తీవ్ర వాంఛయే యాతని హృదయమున గొట్టుకొను చుండినది. ఈసమయమున నరేంద్రుని మనఃస్థితినిగూర్చి యాతని సహపాఠకుడగు డాక్టరు ప్రజేంద్రనాథసీ లిట్లు వ్రాసియున్నాడు —

...సారహీనములగు చదువు లనిన నరేంద్రునకు తలనొప్పి. పుస్తకముల వలన జ్ఞానమును గ్రహింపజూచుట కంటె సజీవమగు తత్త్వానుసంధానముచే స్వానుభవముచే వానిని బడయుటే యాతని యభీష్టముగా నాకు తోచెను ... ఇంద్రియసుఖములును యావనవికారములును నాతనికి రోతగా గన్పట్టెను......'

న్యాయశాస్త్రవిద్యార్థియై 'బి. ఎల్.' పరీక్షకు పోవుచు నరేంద్రుడు తనమిత్రునితో ''బంధవిమోచనమే నాకు వాంఛనీయము, పరీక్షయు గిరీక్షయు నాకు వలదు'' అని వచించు టాశ్చర్యము కానేరదు.

సంశయధూమ మణగినంతనే దేదీప్యమానమై వెల్గు జ్ఞానతేజమును గనుగొనుటకై నరేంద్రుడు పరితపింపసాగెను. ప్రపంచము శూన్యమై దుఃఖభూయిష్ఠమై యాతనికి గన్పట్టెను. సంశయసాగరమునబడి యాత డెట్టి మానసికయాతనల ననుభవింపవలసివచ్చెనో యెవరు వర్ణింపగలరు? ఐనను అజ్ఞేయవాదము నాస్తికవాదము మున్నగు ప్రచండతరంగముల నెదిర్చి నిలువగలుగుటకు పరమేశ్వరధ్యాన నౌకాశ్రయమే ప్రబలకారణము. శ్రీరామకృష్ణుని వచనములను స్మరించి ధ్యానస్థితుడై యాతడు మనశ్శాంతిని బడయుచుండెడివాడు.

"హృదయపూర్వకమగు ప్రార్థనను పరమేశ్వరుడాలకించును. నన్ను నీ వెట్లు ప్రత్యక్షముగా జూచుచుంటివో భగవంతు నంతకంటె వేయిరెట్లు విస్పష్టముగా జూడవచ్చును భగవద్వచనములను వినవచ్చును, భగవంతుని స్పృశింపవచ్చును." మఱియు "భగవత్స్వరూపములను విశ్వసింపకయయ్యెవి మనఃకల్పితములని విసర్జింతువు గాక, కాని జగన్నియామక హేతువగు నాద్యంతరహిత వస్తువొండు కలదని నమ్మెదవా! ఐనచో నిట్లు ప్రార్థింపుము—ఓ పరాత్పరా, నిన్ను నే నెఱుగను, నన్ననుగ్రహించి నీ యథార్థతత్త్వమును నాకు వెల్లడింపుము." 'మనఃపూర్వకముగా ప్రార్థించినచో భగవంతుడు నీ ప్రార్థననాలకించి తీరును' అను శ్రీరామకృష్ణ వాక్యరత్నములు నరేంద్రు నుత్సాహపూరితు నొనర్చినవి. 'జగన్నియామకుడగు పరమేశ్వరు డొకడు కలడని మనధీశక్తి యించుక సూచించునే కాని 'ఇద మిత్థ' మని నిర్ణయింపజాల' దను హామిల్టనుమహాశయుని వచనములను నరేంద్రుడు విశ్వసించెను 'యతో వాచో నివర్తన్తే అప్రాప్య మనసా సహ' అని కదా వేదము లుద్ఘోషించుచున్నవి! పరమేశ్వరుడవాఙ్మానసగోచరుడు. చర్చాతర్కము లంతమొందిననే కాని బ్రహ్మానుభవము ప్రారంభము కానేరదు. నరేంద్రుడు తఱచుగా నీ వచనముల నుదాహరించువాడు.

గానము ధ్యానము గ్రంథపఠనము-ఇవియే నరేంద్రుని మానసము నాక్రమించినవి. ఇంటనందఱును నిద్రించిన వెనుక నాతడు ధ్యానస్థితు డగును. బాహ్యప్రపంచమును మఱచి యనిర్వాచ్యానందముతో నాత డిట్లు గంటలు గడపును. ఇట్టి సమయముననే యాతడొకప్పుడు బుద్ధదేవుని దర్శించెను.

శ్రీరామకృష్ణసాన్నిధ్యప్రభావమున నరేంద్రుని మానసికాధ్యాత్మికశక్తు లఖండాభివృద్ధి గాంచెను. అతనిమూర్తి తేజస్వంతమై సర్వజనవశీకరణసమర్థమై యొప్పెను. సింహగంభీరాకృతితో నాతడు నడచునప్పుడు ప్రత్యవయవమునుండియు విలాస మొలకబోయుచుండును. ఒకప్పుడించుక మందగమనముతోడను మఱియొకప్పు డొకించుక శీఘ్రగమనముతోడను మహోన్నతాశయపూరితుడై సంచరించుపట్టున నాతనిమూర్తి విరాజిల్లుచుండెడిది.

నవయౌవనసంశోభితుడగు నరేంద్రునిశరీర మెక్కుడు పొడుగు నెక్కుడుపొట్టియు గాక సమానోన్నతి గల్గి శోభిల్లుచుండెను. దేహదార్ఢ్య మాతనియందు మూర్తీభవించెను. విశాలమగు నాతని వక్షఃస్థలమును ఉన్నతమగు లలాటమును ఆతని హృదయ వైశాల్యభావోన్నత్యములను బ్రకటించుచుండెను. అన్నిటి కంటెను మనోహరములై లోకము నాకర్షించిన వాతని నేత్రకమలములు. వానిని గాంచి శ్రీరామకృష్ణ డాతనిని 'కమలాక్షు' యని పిలుచువాడు. అవి యోగినేత్రములు. అంతరవలోకనాయత్తచిత్తము నవి దివ్యకాంతులతో ప్రకటించును. అతడు సంభాషించునప్పుడు శ్రోతలకు ప్రపంచమున నాతడు తక్క వే ఱేదియు కన్పట్టదు. ఆతని వచనములు సమ్మోహనాస్త్రము లయ్యెను జ్ఞానదానమందు వెల్లివిరియుచుండును.

ఆతని వదనారవిందమో, బాల్యోల్లాసనిలయము. మఱియు మనఃపూర్వకమై దయారసము నొలికించు నవ్వు ఇట్టి స్వరూపసంపదచే కొందఱ కాతడు దీర్ఘదర్శివలెను మఱికొందఱకు విలాసప్రియునివలెను గాన్పించును. కాని సర్వ

జనులకును నరేంద్రు డున్నతవంశసంజాతు డని యాతని జూచినంతనే స్ఫురించును.

నరేంద్రుడు తీవ్రదృష్టితో జూచినచో నాతనివదనము మిత్రులకుసైతము భయము కలుగజేయును. కోపము వచ్చినచో నాతడు కాలరుద్రుడే. ఐనను తోడిశిష్యు లాతని పసిబాలునిరీతి భావించుచు, అట్టిసమయములందు సైత మమితానురాగము జూపుచుండెడివారు. చర్చించునపు డావేశపూరితుడైనచో నాతని ముఖమును కన్నులును ప్రచండములై ప్రజ్వలించును. ఆలోచనానిమగ్నుడైనచో నాతని నెవ్వరును సమీపింపజాలరు. ఐనను సంగరహితత్వ మాతనియందు ప్రత్యక్షమై గోచరించును. నిజముగా నాతని ప్రతిభాతిశయ మపూర్వము. సమయోచితములగు భావములను ప్రదర్శించు మూర్తి యాతని సొత్తై యొప్పినది. అతని నిస్తుల నిరాడంబరత్వమును నాతని ప్రేమపూరితప్రవర్తనమును అన్నిటికంటెను మించిన యాతని సంగరహితదృక్కులును నట్టిమూర్తిమత్త్వమును దివ్యాభరణమునందలి రత్నములు.

శ్రీరామకృష్ణునిమూలమున నరేంద్రుని ప్రతిభాతిశయమును హృదయవికాసమును అద్భుతమగురీతిని సమన్వయ మొందెను. స్వభావముచే నరేంద్రుడు వేదాంతి. శ్రీరామకృష్ణు డాతని భక్తునిగా నొనర్చెను. మనోహరమగు నాతని కల్యాణమయస్వరూపసంపద భక్తునియొద్దనే కాని కాన్పింప దని శ్రీరామకృష్ణు డిట్లు వచించును. "జ్ఞానులకు తఱచు స్వరూపవైభవ ముండదు. భక్తునిస్వరూపమో నేత్రపర్వము చేయుచుండును." ఏమైనను నరేంద్రునివచనములే యాతని యథార్థస్వభావమును మనకు వెల్లడించును. వివేకానందుడై యొకశిష్యున కాత డిట్లు తెల్పియున్నాడు: "గురుదేవుడు బాహ్యమునకు భక్తాగ్రేసరుడు, అంతర్యమున జ్ఞానమూర్తి. నేనో, బాహ్యమున కెంతయు జ్ఞానిని; కాని నా హృదయము భక్తిమయము."

ఖేత్రి పండిత శంకరలాలుకు స్వామిజి లేఖ

బొంబాయి
సెప్టెంబరు 20, 1892.

ప్రియపండితమహాశయా,

తమజాబు నాకు సక్రమముగా చేరినది. ప్రశంసల కర్హత నాకు లేకుండగా, నన్నెట్లు పొగడవలెనో నాకు తెలియదు. జీసస ప్రభువు చెప్పియున్నట్లుగా 'ఉన్న మంచివా డొక్కడే, దేవుడు, వే ఱెవరును లేరు'. ఇతరు లందఱును దేవునిచేతి యుపకరణమాత్రులే. పరాత్పరుడగు సర్వేశ్వరునకు జయము. అర్హులైనవారికి జయము. కాని నాబోటి యనర్హునకు కాదు. ఇచ్చట 'దాసునకు బత్తెమున కర్హత లేదు.' అందును ఫకీరున కెట్టి ప్రశంసార్హతయు లేదు. తనవిధిని నిర్వర్తించినంత మాత్రమునకు మీరు మీకింకరుని కొనియాడుదురా?

...పండిత సుందర్లాల్జీయు మా గురువుగారును* దయతో నన్నిట్లు జ్ఞప్తియం దుంచు

* స్వామీజీకి మహాభాష్యము పాఠము చెప్పినవారు.

కొని యున్నందులకు ఇంతంతనరానంతగా కృతజ్ఞుడను.

ప్రసుతము మీకు మతొక విషయమును చెప్పుదును. హిందువులకు మూలసూత్రమును బట్టి తేలు విషయములను గురించుకొనుచు పోవు (డిడక్టివ్) చిత్త మున్నదేకాని, విషయములనుబట్టి మూలసూత్రమును తేల్చుకొను (ఇన్డక్టివ్) చిత్త మెప్పుడును లేదు. ఒక సామాన్యసూత్రమును మున్ముందు నిరాక్షేపముగ తలదాల్చి కేశనిర్భేదనకల్పములగు వాదములు సాగించుట మనశాస్త్రగ్రంథములందన్నిట కానవగును. కాని తలదాల్పబడిన ఆ సూత్రమే ఎంతయు శిశూచితముగ నుండ వచ్చు. మూలసూత్రముల యాథార్థ్యమును ఆక్షేపించినవాడుగాని పరిశీలించినవాడుగాని యెన్నడును లేడు. స్వతంత్రముగ ఆలోచించుట మనలో లేనేలేదు. కావున విశేషములను పరికించి మూలసూత్రముల నెఱుగు యత్నముచే రూపొందు విజ్ఞానశాస్త్రములు మనలో మృగ్యము లైనవి. ఇట్టి పరిస్థితికి కారణమేమి? రెండు కారణము లున్నవి. కార్యోత్సాహమునకంటె ప్రశాంతియందును భావనయందును అధిక ప్రీతిని గలిగించు శీతోష్ణ వాతావరణ మొక కారణము. పురోహితు లైన బ్రాహ్మణులు దూరదేశములకు ప్రయాణింప నెన్నడును పూనుకొనకపోవుట రెండవ కారణము. పర్యటించినవా రున్నారు, దూర దేశములకు పోయినవా రున్నారు. కాని ప్రాయికముగ వారందఱును స్వలాభైక పరత చేతను మతాచార్యకైతవము చేతను వైజ్ఞానికముగ నభివృద్ధి జెందు అవకాశము పూర్తిగా కోల్పోయినట్టి వర్తకులు. కావున వారు చూచి చేసిన తెలివిడులవలన మానవుల విజ్ఞానమునకు వృద్ధి గలుగక క్షయమే చేకూరినది. వారు చూచి చేసిన తెలివిడు లన్నియు తప్పులు, అతిశయోక్తులు, బొత్తిగా గుర్తు చిక్కనంత వికృత ప్రతిపాదనలు.

కాబట్టి మనము పర్యటింప వలయును, అన్యదేశములకు పోవలయును, తెలిసినదా? మనముకూడ ఒక దేశీయులముగ మరల గణనకెక్కవలె ననిన అన్యదేశములలో సంఘ యంత్ర మెట్లు పనిచేయుచున్నదో పరిశీలింపవలెను. ఇతరదేశాలవారి మనస్సులలో ప్రవర్తిల్లుచున్న విషయాలతో మనకు నిర్నిరోధముగు బాహాటమునైన సాంగత్య ముండ వలయును. అన్నిటికన్న ముఖ్యమైన దేమనగా మనము దురధికారము చూపుట మానుకోవలెను. ఎంతటి పరిహాసాస్పదమైన దశకు మనము వచ్చితిమి! ఒక మాలడు, మాలడు గానే ఎవనియొద్దకేని వచ్చునేని ప్లేగువ్యాధిని తఱిమిన ట్లతనిని తఱిమివేయుదురు. కాని అతడే ముందుగా నొకపాదిరియొద్దకు పోవ ననుకొనుడు. ఏవో కొన్ని ప్రార్థనమంత్రాలు గొణగి ఆ పాదిరి ఒకగిన్నెడు నీరు అతనిమీద త్తిని చల్లు ననుకొనుడు. తర్వాత అత డొక కోటును—ఎంతో శిథిలమైన కోటునైనను సరే. తగిలించుకొని మిక్కిలి సనాతనాచారపరుడగు హిందువుండు గదిలోనికి వచ్చు ననుకొనుడు. అప్పు డతని కొక యాసన మీయక, హృదయ పూర్వకముగ అతనితో కరచాలనము చేయక ఉండగల ధైర్యవంతుడు సనాతనాచారపరులగు హిందువులలో నా కగపడ లేదు. వైపరీత్యమున ఇంతకు మించినది లేదు. దక్షిణ భారతదేశమున ఈ పాదిరీ లేమి చేయుచున్నారో వచ్చి చూడుడు. నిమ్నవరాల ప్రజలను వారు లక్షలకొలదిగ తమ మతములోనికి కలుపుకొనుచున్నారు. పురోహితుల యధికారము భారతదేశమందంతటిలోను తిరు

వాన్కూరులో ఎక్కువ. అచటి భూమియందు ప్రత్యంగుళమును బ్రాహ్మణుల యాస్తి. అచటి మహిళలు-రాజకుటుంబమునకు చెందిన మహిళలుసైతము బ్రాహ్మణుల కుంపుడుగత్తెలుగ నుండుట తమకు మహోన్నత గౌరవ మని భావింతురు. అటువంటి తిరువాన్కూరి ప్రజలలో ఇంచుమించు నాలుగవ భాగమువారు క్రైస్తవులుగ మారిరి. నేను వారిని నిందింపజాలను. దేవిడ్డులోను జెస్సెలోను వారి కేమి వంతున్నది ? ఓ దేవా, మానవుడు మానవునికి సోదరుడుగ నుండు కాల మెప్పుడు వచ్చును ? ఎప్పుడు ?

భవదీయు,
వివేకానంద.

'వివేకానంద' 'నరేంద్రనాథసేను'ల సంవాదము

(శరచ్చంద్ర చక్రవర్తి దినచర్యాజ్ఞాపికలోనుండి)

[స్థలము : కలకత్తా, బాగ్ బాజారులో కీ. శే. బాబుప్రియనాథముఖోపాధ్యాయుని గృహము. సంవత్సరము : 1897]

స్వామిజీ*పాశ్చాత్య దేశములనుండి మొదటి తడవ మన దేశమునకు తిరిగివచ్చి, కలకత్తాలో అడుగుపెట్టి, మూడునాలుగునాళ్లైనది. చిరకాలానంతరము ఆయన పవిత్రసాన్నిధ్య భాగ్యము మరల చేకూరుటచే శ్రీరామకృష్ణ భక్తగణము పొందుచున్న ఆనందమునకు మేరలేదు. అందు ధనాఢ్యులుగా నుండువారు స్వామిజీని తమ యిండ్లకు ఉత్సాహపూర్వకముగా ఆహ్వానించి ఆదరించుట మహాభాగ్యముగా పరిగణించుచున్నారు. శ్రీరామకృష్ణ భక్తులలో నొకడగు కీ. శే. శ్రీయుత ప్రియనాథముఖోపాధ్యాయుని గృహమునకు నేటి యపరాహ్ణము స్వామిజీ ఆహ్వానింపబడెను. ఆ గృహము బాగ్ బాజారులో రాజవల్లభ పారాయొద్ద. స్వామిజీ వచ్చు వర్తమానము విని భక్తులనేకులు నేడు ఆ యింట సమావేశమైరి.

ఈ వర్తమాన మెట్లో తన చెవిని బడినందుచే, ఈ శిష్యుడును పై ముఖర్జీగారి యింటికి సుమారు రెండున్నఅగంటకు వచ్చి చేరెను. ఇంతదనుక అతనికి స్వామిజీతోడి పరిచయములేదు; ఇదియే ప్రథమదర్శనము.

ఈ శిష్యుని రాక చూచి, శ్రీతురీయానంద స్వామి ఇతనిని స్వామిజీయొద్దకు పిలుచుకొని పోయి ఆయనకు ఎఱుకపఱచెను. ఇతడు రచించిన శ్రీరామకృష్ణస్తోత్ర మొకటి యిప్పటికే స్వామిజీ బేలూరుమఠములో చదివి, యితనినిగూర్చి వినియుండెను. శ్రీరామకృష్ణశిష్య ప్రముఖులలో నొకడగు నాగమహాశయు** నితడు దర్శించుచుండెననికూడ ఆయన వినియుండెను.

ఈ శిష్యుడు ఆయనముందు సాష్టాంగ ప్రణామ మాచరించి కూర్చుండినపిదప స్వామిజీ

* శ్రీరామకృష్ణసంప్రదాయ పరిభాషలో "స్వామిజీ" అనునది శ్రీ వివేకానందస్వామికి రూఢినామము.

** దుర్గాచరణనాగ్ అను సిద్ధపురుషుడు. ఈ మహనీయుడు గృహస్థాశ్రమజీవనము చేయుచుండియు, శ్రీ గురుదేవుని మహాత్మ్యమును తన జీవితమున పెక్కురీతుల నత్యద్భుతముగా ప్రతిబింబింపజేయుచుండెను.

ఇతనితో సంస్కృతమున సంభాషింప నారంభించి, నాగమహాశయునిగూర్చియు, ఆయన ఆరోగ్యమునుగూర్చియు ప్రశ్నించెను. ఆయన యొక్క అమానుషవైరాగ్యమును, అపార భగవత్ప్రేమభక్తిని, వినమ్రతను, ప్రశంసించుచు స్వామిజీ ఇట్లనెను :

వయం తత్త్వాన్వేషాన్మధుకర
హతాఃత్వం ఖలు '' *

(సత్యముకొఱకైన వెదకులాటవలన మేము చెడితిమి. భృంగమా—విజయముసాధించి—నీవు నిజముగా కృతార్థుడవైతివి!)

ఈ మాటలను నాగమహాశయునకు తెలుపుమని ఆయన అటుపిదప ఈ శిష్యుని ఆదేశించెను. మఱికొంతసేపటికి ఆ గుంపులో ఇతనితో మాటలాడుట కష్టముగాతోచి, పడమటనున్న ఒక చిన్నగదిలోనికి ఇతనిని, శ్రీతురీయానంద స్వామిని రమ్మని అచట ఇతని నుద్దేశించి ఈ వివేకచూడామణి శ్లోకమును చదువ నారంభించెను :

మా భైష్ట విద్వాంస్తవ నాస్త్యపాయః
సంసారసిన్ధోస్తరణేఽస్త్యుపాయః।
యేనైవ యాతా యతయోఽస్య పారం
తమేవ మార్గం తవ నిర్దిశామి

(ఓ విద్వాంసుడా, భీతిలకుము. నీకెట్టి అపాయమును లేదు. సంసారసాగరమును దాటు ఉపాయము కలదు. ఇంద్రియములను జయించిన సాధుసత్తములు దీనిని ఏ మార్గమున దాటిరో ఆ మార్గమును నీకు చూపెదను). శంకరాచార్య విరచిత వివేకచూడామణిని పఠింపుమనికూడ ఆయన చెప్పెను.

ఈ మాటలు విని ... డు తనలో తాను యోచింప నారంభించెను. తన్ను విధ్యుక్తముగా ఉపదేశ మందుమనియా స్వామిజీ సూచన? అత డప్పుడు నిష్ఠురపూర్వాచార పరాయణుడును, వేదాంతియు. గురువు నాశ్రయించు విషయమున అతని మదియం దంతదనుక సుస్థిరభావ మేదియు ఏర్పడలేదు. కుల నియమములను నిర్దేశించు వర్ణాశ్రమధర్మములం దతనికి పూర్ణాభిమానము.

వివిధవిషయములనుగూర్చి ప్రసంగము నడుచుచుండగా నొకడువచ్చి మిర్రర్ (Mirror) పత్రికా సంపాదకుడగు నరేంద్రనాథసేను స్వామిజీతో సంభాషించుటకై వచ్చినాడని తెలిపెను. ఆ చిన్నగదిలోనికే రమ్మనుమని స్వామిజీ చెప్పుటచే నరేంద్రబాబు అచటికి వచ్చి కూర్చుండి, ఇంగ్లండు అమెరికా దేశములనుగూర్చి పెక్కు విషయములు ప్రస్తావించి మాటాడ నారంభించెను. అందుకు స్వామిజీ యిట్లు బదులుచెప్పెను : ''అమెరికా దేశస్థుల వంటి సహృదయులు, ఉదారచిత్తులు, అతిథి సత్కారపరాయణులు, నూత్నభావములను అంగీకరించుటందు హృదయపూర్వకమగు ఆతురముగలవారు, ప్రపంచమున మఱేదేశమందును లేరు''. మఱియు ఆయన ఇట్లనెను : ''అమెరికా దేశములో నా ద్వారా జరిగిన పని నా శక్తివలనకాదు జరిగినది. ఆ దేశస్థుల హృదయములు మిక్కిలి యోగ్యమైనవగుటచేతనే వారు వేదాంతభావములను కైకొని అంగీకరించినది''. ఇంగ్లండుదేశమునుగూర్చి ఆయన యిట్లనెను : ''ఇంగ్లీషువారియంతటి పూర్వసంప్రదాయైకనిష్ఠగల జాతి లోకములో మఱెచ్చటనులేదు. క్రొత్తభావ మేదియు వా రొక

* శకుంతల ముఖముమీదికి కవియుచాటుచు ఆమెను వేధించుచుండిన తుమ్మెద నుద్దేశించి దుష్యంతుడు పలుకు మాటలు—శ్రీ కాళిదాస శాకుంతలము.

మాత్రమున అంగీకరించువారు కారు. కాని పూర్ణ పరిశ్రమఫలముగా వారి నొకభావమును గ్రహింపజేసితిమేని, ఇక వారు దాని నెన్నటికిని విసర్జింపరు. అంతటి దృఢప్రతిజ్ఞత మఱేజాతి యందును కానరాదు. శక్తియందును, నాగరకతయందును, వారు లోకమున అగ్రతమస్థానమును అధిష్ఠించియుండుటకు ఇదియే కారణము.''

సమర్థులగు మతబోధకులు లభించినయెడల వేదాంత ప్రచారకార్యము సుస్థిరముగా స్థాపించు అవకాశము అమెరికాలోకన్న ఇంగ్లండులో ఎక్కువగా కలదని పల్కి ఆయన యిట నెను: కార్యమునకు నేను పునాదులు మాత్రము నిర్మించితిని. పిమ్మటిబోధకులు నా మార్గమునే అనుసరించినచో కాలక్రమమున ఎంతయో పని జరుగవచ్చును.

'మన మతప్రచారకార్యమును ఇట్లు భవిష్యత్కాలమునగూడ సాగించు నవకాశమేమికలదు?'' అని నరేంద్రబాబు ప్రశ్నించెను.

అందుకు స్వామిజీ యిట్లు బదులుచెప్పెను: ''మన దేశమునందు గలది ఈ వేదాంతమత మొక్కటియే. పాశ్చాత్యనాగరికతతో పోల్చి చూచినచో, మనయొద్ద మఱేదియు లేదనియే చెప్పవచ్చును. కాని సర్వమతముల వారికిని, సర్వవిధసాధన లవలంబించువారికిని, పారమార్థికత నార్జించుకొనుటకు సమానాధికారము నొసగు ఈ వేదాంతమతమును. ఈ సార్వలౌకికమతమును—ప్రచార మొనర్చితిమేని, నాగరికత నందిన ఆ పాశ్చాత్య ఖండవాసులు హిందూదేశ మెట్టి యద్భుతమగు ఆధ్యాత్మికౌన్నత్యమును మున్ను సాధించిన సంగతియు, ఆ ఆధ్యాత్మికత్వ మింకను సజీవమై నిలిచియే యున్న సంగతియు గ్రహింతురు. ఈ వేదాంత విద్యాభ్యాస, విచార, ఫలముగా పాశ్చాత్యులందు మనయెడ క్రమాధిక గౌరవసానుభూతు లుద్భవించును. ఇప్పటికే ఇవి కొంత యభివృద్ధి చూపినవి. ఇట్లు వారి యథార్థగౌరవసానుభూతులు మనకు లభించెనేని మనము వారి యొద్దనుండి మన ఐహికజీవనమునకు ఉపయుక్తములగు వారి విజ్ఞానశాస్త్రములను (Sciences) నేర్చుకొందుము. ఈ జీవితసంగ్రామమున గల పోటీపోరాటములలో నెగ్గి నిలుచుటకు వలయు శక్తిసామర్థ్యము లప్పుడు మనకు లభించును. మనయొద్ద ఈ వేదాంతవిద్యను నేర్చుకొనుటచే, తమ ఆధ్యాత్మిక శ్రేయోరూపమగు ఉపకారమును సాధించుకొను అవకాశము వారికికూడ లభించును.''

''ఈ యిచ్చిపుచ్చుకొనుట మూలమున మనకు రాజకీయరూపమగు పురోగమనమేమైన సిద్ధించు నను ము మీకు కలదా?'' అని నరేంద్రబాబు ప్రశ్నింపగా స్వామిజీ యీ ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను: ''వారు (పాశ్చాత్య దేశీయులు) వీరాగ్రేసరుడగు విరోచనుని * సంతతివారు. మహాశక్తిసంపన్నులై వారు పంచభూతములను కీలుబొమ్మలవలె ఆడించుచున్నారు. మనకు వారితో పోరాటము తటస్థించెనేని, ఆ భౌతికశక్తుల సాహాయ్యముతో మనము వారి నోడించి స్వాతంత్ర్యసిద్ధి నొందగల మని మీరు భావించుచున్నచో, అది

* విరోచనుడు అసురసార్వభౌములలో ప్రథముడని ప్రాచీన హిందూదేశమున ప్రతీతి. అతనికి అలోకసామాన్య శక్తు లుండెడివట. 'అసిరియా' జాతివారి పురాణ వాఙ్మయపరిశోధకులు ఆ జాతియొక్క ప్రాచీన ఐతిహాసికగ్రంథములలో కానవచ్చు వంశవృక్షములనుబట్టి అట్టి సార్వభౌము డొక డుండెనని ఇటీవలనే నిర్ణయించిరి అందు అతని పేరు 'బెరోసస్' అని యున్నదట.

కేవలము పొరపాటు. ఆశక్తులను ప్రయోగించు నైపుణిలో వారికిని మనకును గల అంతరము హిమాలయపర్వతమునకును చిన్న గులకరాతి ముక్కకును గల అంతరమువంటిది. ఇక నా భావము నెఱుగుదురా ? మన వేదాంతమత నిగూఢరహస్యములను పాశ్చాత్యప్రపంచము నకు ఎఱిగించితిమేని ఆ మహాబలిష్ఠజాతుల గౌరవసానుభూతులు మనకు లభించును. పార మార్థికక్షేత్రమున వారికి బోధకులమై ఆ గురుపదవిని మనము శాశ్వతముగా వహించి యుందుము. వారును ఐహికవిషయములందు మనకు గురువులై యుందురు. పారమార్థిక క్షేత్రమును వారి యధీనముచేసి, మనవారు వారి పాదముల నాశ్రయించి ఆస్తికధర్మమును వారికడ ఏనాడు నేర్చుకొన నారంభింతురో, ఆనాడే ఈ పతితజాతియొక్క జాతీయత శాశ్వ తముగా అంతరించిపోవును. 'ఇది యిండు, అది యిండు' అని రేయుంబవళ్లు వారిమ్రోల చేరి మొఱలుపెట్టుకొనుచుండుటచే మన కేమియు లభింపదు. నేను బోధించు పరస్పరలాభకరమగు ఇచ్చిపుచ్చుకొనుమార్గమున మనకును వారికిని గౌరవసానుభూతినిబంధ మేర్పడును. అప్పు డిక నిట్టి అఱపులకును మొఱలకును అవసరము ఉండదు, వారంతట వారే సర్వమును చేయు దురు. ఆస్తికధర్మక్షేత్రమున తీవ్రకృషి సల్పుటచేతను, వేదాంతవిద్యాప్రచారమును విశాలతర మొనరించుటచేతను, మనదేశమున కును పాశ్చాత్యదేశములకునుకూడ అపారమగు ఉపకారము కలుగునని నా విశ్వాసము. దీనితో పోల్చిచూచినచో, రాజకీయప్రచారమార్గము అప్రధానమై, ఉపసాధనస్థానమున నెల కొని యుండవలయునని నా భావము. ఈ విశ్వాసమును కార్యరూపమున బెట్టి చూచు ఉద్యమమున నేను నా ప్రాణము లర్పింతును. హిందూదేశపు శ్రేయోభివృద్ధిని సాధించు మార్గము మఱొకటి కలదని మీరు విశ్వసిం చుచో, అవశ్యము మీరు ఆ మార్గమునే అవలంబింపుడు.''

స్వామిజీభావములతో తాను పూర్ణముగా ఏకీభవించుచున్నాడని పలికి నరేంద్రబాబు వెళ్లిపోయెను. స్వామిజీమాటలను వినుచున్న శిష్యు డాయనయొక్క తేజోమయమగు ముఖ వైఖరిని ఆశ్చర్యమగ్నబుద్ధితో పరికించు చుండెను.

ప్రబుద్ధ భారత పత్రికావిలేఖరితో-స్వామిజీ

ప్రబుద్ధభారత పత్రికావిలేఖరి ఒకరు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు: ''మా పత్రికా సంపాదకులు నన్ను శ్రీవివేకానందస్వామిని గలసికొని స్త్రీల ప్రస్తుత పరిస్థితిని గూర్చియు వారి భవిష్యత్తును గూర్చియు ఆయన యభిప్రాయములను దెలిసి కొని రమ్మని కోరియుండినారు. ఒక భానువా రమునాఁడు ఉదయమున సుందర హిమవ త్పార్శ్వమున నేను సంపాదకుల కోరికను నెఱ వేర్పఁ గలిగినాను.

నేను వచ్చిన పనిని తెలుపఁగనే స్వామి ''రమ్ము వేడుకగ అటుపోయి వత్తము'' అనెను. అంతట విశ్వమునకెల్ల అత్యంత రమ ణీయములయిన ప్రాంతములకు మేము బయలు దేఱితిమి.

వెలుతురు ఉన్న దారులలోను, నీడయున్న మార్గములలోను మేము ఏగితిమి. ప్రశాంతముగ ఉన గ్రామములలోనికిని, క్రీడించుచున్న పిల్లలనడిమికిని, ఉజ్జ్వలముగ వెలుఁగొందు పైరు ఉన్న పొలములకు అడ్డముగను, నడచితిమి. ఒకవైపు పొడవైన చెట్లు ఆకాశమును దాఁకుచుండెను. వేఱొకవైపు రైతు బాలికలు చేతులలో కొడవండ్లు ఉంచుకొని, వంగి, కొనయందు ఈఁకలుగల జొన్నకాఁడలను నరికి వర్షాకాలమున ఉపయోగపఱచుకొనుటకై కొనిపోవుచుండిరి. ఆ వీధిలో పోయి పోయి మేమొక తోఁటలోనికి—ఆపిల్ తోఁటలోనికిఁ—జేరితిమి. అచట చెట్లక్రింద ఎఱ్ఱపండ్ల రాసులు ఉండినవి. వానిని దినుసు ప్రకారము వేఱుపఱుప వలసియుండెను. అందుండి మేము వెలికి వచ్చితిమి. ఎదుట మంచురాసులు ఆకాశమందలి శరన్మేఘముల కన్న ఉన్నతములై గంభీరసుందరములుగ ఉండినవి.

కడకు, నా సయాత్రికులైన స్వామిగారు ప్రసంగమును ఆరంభించిరి—"ఆర్యులమహిళాదర్శములును సెమైట్టుల మహిళాదర్శములును పరస్పరము మిక్కిలి విరుద్ధములైనవి. స్త్రీ సన్నిధి భక్తికి అపాయకర మనియు, [వండుటకై పశువులను జంపుటవంటి] ఆచారకర్మలను వేనినిగాని ఆమె చేయరాదనియు సెమైట్ల సంప్రదాయము. ప్రక్కన భార్యలేనిదే గృహస్థుఁడు ఏకర్మనుగాని చేయరాదని యార్యుల సంప్రదాయము.'

స్వామి వాక్యము ఏ భేదమును పాటింపక ప్రజాసామ్యమునకు అన్వయించుచున్నది. వారు అట్లు అందురని నేను ఎదురుచూడలేదు. నేను ఆశ్చర్యపడి "స్వామీ, హిందుసిద్ధాంతము ఆర్యమతము కాదా" అని యడిగితిని.

స్వామి నెమ్మదిగ ఇట్లనెను—నవ్య హిందు సిద్ధాంతము ప్రాయికముగ పౌరాణికము, అనఁగా బౌద్ధ యుగానంతరము ఏర్పడినది. ఔపాసనము వేదోక్త కర్మ. దానిని నప్పుడు భార్య తప్పక ప్రక్కనే యుండవలయును. కాని ఆమె సాలగ్రామమును తాఁకఁగూడదు. ఏలయన సాలగ్రామారాధనము వాడుకలోనికి వచ్చినది పురాణ యుగాంత్యమున అని దయానంద సరస్వతిగారు తెలిపియున్నారు.

విలేఖరి:–అగుచో మనలో స్త్రీపురుషుల మధ్య ఏర్పడిన హెచ్చు తగ్గులకన్నిటికిని బౌద్ధమతప్రభావమే కారణమనియా మీ తలంపు?

స్వామి:–హెచ్చుతగ్గులు ఉన్నచోట దానికి కారణమదే. కాని తటాలున పాశ్చాత్య విమర్శన పద్ధతికి మనము అంత చోరవ ఈయఁగూడదు; ఆ విమర్శన పద్ధతికి చోరవ ఇచ్చితిమేని, మనకు భేదములే పొడకట్టును. మన స్త్రీలు తక్కువ యనెడి యభిప్రాయమునకు కేవలము నిరభ్యంతరముగ మనము సమ్మతింప వలసి వచ్చును. పెక్కు శతాబ్దులుగ పరిస్థితులు మన స్త్రీలను రక్షించుకో వలసిన యగత్యమును మనకుఁ దెచ్చిపెట్టినవి. మన యాచారములకుఁ గారణమిదే కాని స్త్రీల తక్కువఁదనము కాదు.

విలేఖరి:–స్వామీ, మఱి, మనలో స్త్రీల పరిస్థితి మీకు పూర్ణిగ సంతృప్తికరముగ ఉన్నదా?

స్వామి:–ఎంతమాత్రమును లేదు. కాని వారికి విద్య గఱపునంతవఱకే మనము చోరవ కలుగఁ జేసికొన వచ్చును. తమ మార్గమున తామే తమ సమస్యలను పరిష్కరించుకొను స్థితికి మనము స్త్రీలను తేవలయును. ఆ పనిని, వారికై ఇతరులు చేయనురాదు, చేయను లేరు.

తమ సమస్యలను పరిష్కరించుకొను సామర్థ్యములో భారతమహిళలు ఏ దేశ స్త్రీలకును దీసిపోరు.

విలేఖరి:—బౌద్ధమతమువలని చెడు ప్రభావము అంటిరే. దానికి కారణ మేమి.

స్వామి:-బౌద్ధమత క్షీణదశలో ఆ చెడు ప్రభావము వచ్చినది. ఏ యుద్యమమయినను కొన్ని విశిష్టలక్షణముల మహిమచే గెలుపొందును. అవే గర్వకారణము లైనచో, ఆ యుద్యమమందలి యసారాంశములలోను అవే ప్రధానములగును. బుద్ధదేవుఁడు మహాపురుషులలో ఉత్తముఁడు-ఆశ్చర్యకరమయిన నిర్మాణశక్తి గలవాఁడు. దానిచేత లోకము తన్ననుసరించునట్లు ఆయన చేసికొనెను. కాని అతని మతము, సన్న్యాస మతము. సన్న్యాసవేషమునే ఆదరించునట్లు చేయు లోపము ఆ మతములో ఉన్నది. మఠములలో సన్న్యాసులు సంఘముగఁ గలిసి జీవించుపద్ధతిని తొలుత నేర్పఱచినది బుద్ధుఁడే. ఆ సంఘమున స్త్రీలకు పురుషులకంటె తక్కువ స్థానము ఈయక ఆయనకు తప్పలేదు. మఠాధ్యక్షుల యనుమతి లేక మఠాధ్యక్షురాండ్రు ఎంత గొప్పవారైనను ఏ ముఖ్యమైన పనినిగాని చేయ రాకుండెను. ఈ యేర్పాటు తాత్కాలికముగ నేమో బౌద్ధమునకు సంఘీభావమును చేకూర్చినది కాని దాని ఫలితములు శోచనీయములు.

విలేఖరి:-సన్న్యాసము వేదసమ్మత మేకదా?

స్వామి:-సన్న్యాసము వేదసమ్మత మే కాని, దాని నవలంబించిన స్త్రీ పురుషులకు హెచ్చుతగ్గు లుండుట వేదసమ్మతము కాదు. జనక మహారాజసభలో యాజ్ఞవల్క్యులవారిని ప్రశ్న లడిగిన వృత్తాంతము జ్ఞప్తియున్నదా? ఆయనను ప్రశ్నించిన వారిలో ప్రధానురాలు వాచక్నవి, వాదిని, బాలిక. ఆ కాలమున ఆమెను బ్రహ్మవాదిని అన్నారు. ఆమె "నిపుణుఁడగు విలుకాని చేతనున్న రెండు తళతళని బాణములవలె ఉన్నవి నా ప్రశ్నలు" అన్నది. ఆమె స్త్రీత్వమును గూర్చిన చర్చయైనను రాలేదు. మన ప్రాచీనారణ్యక విద్యాపరిషత్తులలో బాలికాబాలకులకుండిన సమానత్వముకంటె సమగ్రమయినది వేఱొకటి కలదా? మన సంస్కృతనాటకములను జదువుము. శకుంతల కథ జదువుము. తర్వాత టెన్నిసను వ్రాసిన ప్రిన్సెసులో మనము నేర్చుకోఁ దగిన విషయ మేమైన ఉన్నదా చూడుము.

విలేఖరి:-స్వామీ, మన ప్రాచీనవైభవములను దెలుపుటలో మీ పద్ధతి ఆశ్చర్యకరముగ ఉన్నది.

స్వామి:-నేను ప్రపంచమున రెండు పార్శ్వములను చూచినవాఁడనైనందున నేమో! సీతను కన్నజాతి మనది. కన్నది కలలోనైన నగుఁగాక, మన జాతికి స్త్రీయెడ నున్నట్టి యాదరము భూమిపై అప్రతిమానము. పాశ్చాత్య స్త్రీలకు చట్టములనుబట్టి యనివార్యము లయిన బరువులు ఎన్నో ఉన్నవి. అట్టివానిని మన మగువలు, ఎఱుఁగనే ఎఱుఁగరు. లోపములును వినాయింపులును మనలో నిక్కముగ ఉన్నవి. అట్టివి వారికిని ఉన్నవి. ప్రేమ. మార్దవము, ఋజుత్వము అనువానిని జూపవలయుననియే ప్రపంచమున అందఱ సామాన్యప్రయత్నము. దేశాచారములు ఇంచుమించు ఆభావములను వెలువఱుచు సాధనములు మాత్రమే అనుటను మన మెల్లప్పుడును జ్ఞప్తియం దుంచుకోవలయును. ఇఁకను కుటుంబములలో సుగుణములను

పెంపొందించు విషయమున భారతీయుల పద్ధతులు తక్కిన వారి పద్ధతులకన్న మిన్నలని చెప్పుటకు నాకు ఎట్టి జంకును లేదు.

విలేఖరి:-మఱి మన మహిళలకు సమస్య లేవైన ఉన్నవా, లేవా?

స్వామి:-ఎన్నో సమస్య లున్నవి. తీవ్ర సమస్య లున్నవి. కాని విద్య యనెడి యద్భుతపదముచే పరిష్కరింపరాని సమస్యలే లేవు. నిజమయిన విద్యాస్వరూపమును మాత్రము మనవారు భావింపలేకున్నారు.

విలేఖరి:-నిజమయిన విద్యాస్వరూపమును మీరు నిర్వచింపుఁడు.

స్వామి:-[నవ్వుచు]-నేను దేనినిగాని నిర్వచింపను. అయినను వర్ణింతును. పదజాలమును ప్రోగుపోయునది కాదు నిజమయిన విద్య. ప్రజ్ఞను వర్ధిల్లఁజేయునదే నిజమయిన విద్య. మేలైనదానిని నిశ్చయించుటకును సరిగా నిశ్చయించుటకును వ్యక్తులకు నేర్పునదేదో అదే నిజమయిన విద్య. కాఁబట్టి భారతదేశోద్ధరణమునకు మనము వెలుపులేని గొప్పమహిళలను పరమ పవిత్రురాండ్రను స్వార్థరహితలను, భగవచ్చరణ స్పర్శజనిత బలసంపన్నలను, సంఘమిత్త, లీలా, అహల్యాబాయి, మీరాబాయి అను వారి యాచారములను కొనసాగింపఁగలవారిని తేవలయును.

విలేఖరి:-అగుచో, స్వామీ, విద్యావిధానమున మతవిషయికాంశములు ఉండవలెనని తమ యభిప్రాయమా?

స్వామి:-[గంభీరముగ] ఆస్తిక్యమే చదువునందలి యంతస్సార మని నా తలంపు. నేఁ జెప్పనెంచినది మతమును గూర్చిన నా యభిప్రాయములను గాదు, మఱియొక్కరి యభిప్రాయములను గాదు; ఇతరవిషయములలో వలె ఇందును గురువు శిష్యురాలి యంతస్తును గుర్తించి అటనుండి ఆమెకు ఇంచుకేని యప్రీతి గలిగింపక ఆమెకు నచ్చిన రీతిలోనే ఆమెను అభివృద్ధి నొందింపవలయునని నా యభిప్రాయము.

విలేఖరి:-ఇంతవఱకును తల్లికిని పత్నికిని అత్యున్నతస్థానము లుండెడివి. మీరు బ్రహ్మచారిణులకు అగ్రస్థానమిత్తు ననుచున్నారు. మాతృభావమును గృహిణీధర్మమును త్యజించిన వారికి ప్రాధాన్య మొసంగుట మహిళలకు అపకారము కాదా?

స్వామి:-మతదృష్టిలో బ్రహ్మచర్యమునకు అగ్రస్థానము గలుగుట స్త్రీల విషయమున మాత్రమే కాదు. మగవారి విషయమునను అట్లే అనుటను మఱవకుము. అదియునుగాక నీ ప్రశ్నను జూడఁగా నీవు కలవరపడుచున్నావని స్పష్టముగఁ దెలియుచున్నది. ఆత్మకు హిందూసిద్ధాంతము సూచించు కర్తవ్యము ఒక్కటే. అది నశ్వరములమఱుగునఁగున్న యనశ్వరమును సాక్షాత్కరించుకొనుట. ఇందులకు ఏకైకమార్గమును సూచింప ఎవఁడును సాహసింపఁడు. వివాహమాడుటో ఆడకుండుటో మంచియో చెడుగో జ్ఞానమో అజ్ఞానమో ఏదైనను సరే, మనలను గంతవ్యమును జేర్చునేని అది న్యాయ్యమే యగును. హిందూసిద్ధాంతమునకును బౌద్ధధర్మమునకును ఎక్కువ తారతమ్యము ఉండునది ఈ విషయములోనే. బాహ్యమంతయు నశ్వరమని గ్రహింపుమనుటే బౌద్ధములోని ప్రధానబోధనము. స్థూలముగఁ జెప్పవలయునేని, బాహ్యమంతయు నశ్వరమని గ్రహించుటకు మార్గములు అనేకములు లేవు. ఒక్కటే. ఆగ్రహించి తన తప

శ్శక్తిచే తాకిని కొంగను భస్మముచేసి గర్వించిన కౌశికుఁడను యువయోగి కథ మహాభారతములో ఉన్నది. దానిని స్మరింపుము. తర్వాత అతఁడు నగరములోని కేగి పతిశుశ్రూషైకపరాయణయగు పరమపతివ్రత నొకతెను ధర్మవ్యాధుని దర్శించెను. వారిరువురును కేవలము విశ్వాసముతో తమ విధులను నిర్వర్తించుటచేతనే ప్రబోధ మొందినవారు.

విలేఖరి:-మఱి మన దేశమహిళలకు మీరు ఒసంగు సందేశమేమి స్వామిగారూ.

స్వామి:-మన దేశములో మగవారికి ఏ సందేశ మొసంగెదనో మహిళలకును అదే సందేశ మొసంగెదను-భారతదేశమును విశ్వసింపుఁడు, భారతీయసిద్ధాంతములను విశ్వసింపుఁడు, లజ్జింపకుఁడు, ధైర్యము గలిగియుండుఁడు, అసపాటుగలిగియుండుఁడు, భారతీయులు ఇతర దేశములనుండి గ్రహింపఁదగిన యంశములకన్న ఆ యితర దేశీయులకు తాము ఒసంగఁగలయంశములు మిక్కిలి ఎక్కువగ ఉన్నవి. అట్లు ప్రపంచమున వేఱు ఏ దేశమునకును లేదు.

శ్రీమద్వివేకానందస్మృతి

(హెచ్. జె. వాన్ హాగెన్ - 1911 సం. ప్రబుద్ధభారతిలోని వ్యాససారము)

సంక్షేపకులు : పూజ్యశ్రీ తపస్యానందస్వామివారు

ఈనాడు శ్రీమద్వివేకానందస్వామివారి జన్మదినోత్సవ నిర్వహణ నిమిత్తముగా సమావిష్టులైన విజ్ఞులకు, శ్రీ స్వాములవారియందు నాకుగల భక్తిప్రపత్తుల నీ క్రింద నుదాహరించుటయే గాక, అవి నాయం దెట్లుప్పతిల్లినవో మనవి చేయుచున్నాను. భగవద్గీతను పఠించుటయందు నాకమితశ్రద్ధ. భగవద్గీతను ప్రపంచమున కనుగ్రహించిన "భారతదేశమునుండి" వచ్చియున్న మహనీయుని సందర్శించుటకే, నేను శ్రీ స్వామివారు నిర్వహించుచున్న క్లాసునకు
ఆయననిమిత్త మెదురుచూచుచుండగా, లోపలినుండి అతిగంభీరమగువ్యక్తి ప్రపంచాపేక్ష యేమాత్రము లేక, యావత్ప్రపంచాధిపతివలె కాన్పించుచు బయటికి వచ్చెను. ఆయనను నేను చక్కగా చూచితిని. ప్రేమాతిశయము లుట్టిపడుచున్నను, ఆయన మానవమాత్రుడు కాడేమో అనిపించెను.

పిమ్మట శ్రీవారియుపదేశములను వినవలయునను కుతూహల ముదయించెను. అఖండవిజ్ఞానప్రేరితములగు వారి యుపదేశములను వినినకొలది వారిలోనుండి బయల్వెడలు దివ్యశక్తి తరంగములు ప్రసారమగుకొలది, నాయందలి సంకుచితభావములు పటాపంచలై ఆయన యుపదేశములు విందుభోజనమువలె నన్నానందింపజేయసాగినవి. ఆరోగ్యకరమగు ఆహారము ఆకలిని, నిర్మలోదకము దప్పిని నివారించునట్లు వారియుపదేశములు నన్ను సంతోషపెట్టుచుండెను. మానవహృదయమందు జనించు సందేహములను సంపూర్ణముగ నివారింపగలది, నిరంతరానందమున నుయ్యాల లూగించునది ప్రపంచమున వేదాంతమత మొక్కటియే యను విశ్వాసము జనించెను. అట్టి వేదాంతము సువిదితముచేయుటలో శ్రీ స్వామివారు సిద్ధసంకల్పులను విషయమును గ్రహించి,

శ్రీవారియుపదేశములే నా జీవితతరణోపాయములని విశ్వసించితిని.

శ్రీవారికిని నాకును పరిచయమేర్పడెను. వారితో కలసిమెలసియుండు అదృష్టము నాకు కలిగెను. క్లాసులలోనేకాక, శ్రీవారెచ్చట నున్నను "మానవుని దైవాంశమును" వ్యక్తము గావించు, ఏకైక సర్వసమన్వయభావ నిమగ్నులై యుండుట గుర్తింపవలసిన ముఖ్య విషయము. 'తమ యుపన్యాసములకు కొలది మందియే హాజరగుట విచారకర విషయ'మని నేనొకపర్యాయము శ్రీ స్వామివారితో నంటిని. "ఎక్కువమంది నాకర్షించుటయే నా యుద్దేశ్యము కాదు. నా సందేశవ్యాప్తికి త్రికరణశుద్ధి గలవారే యవసరము. అట్టివారొక్కరు లభించినను, నా కృషి ఫలించినట్లు సంతసింతు" నని శ్రీవారు బదులు చెప్పిరి. శ్రీవారు కోరునట్టి లక్షణములను బడయుటకై ప్రయత్నించుచున్నాను.

ఆయన సమక్షములో ప్రతివారు అత్యానందముతో, తామే ఆయన ప్రేమాతిశయములను ప్రత్యేకముగ బడసినట్లు హృదయపూర్వకముగ సంచరించెడివారు. చిన్న సంశయములను నివారించుటలోకూడ శ్రీవారు కృషి సల్పుట, విద్యార్థులందఱియందును ఉత్సాహ విశ్వాసములను కలిగించుచుండెను. అందఱిని గుర్తించి, వారి సంశయములను నివారించుటయే శ్రీవారి విజయమునకు కారణము. శ్రీవారు నిర్వహించిన ఉద్యమ మీనాడు చక్కగా వికసించి, యావత్ప్రపంచమునకు సర్వమానవ సౌభ్రాత్ర సౌరభమును వెదజల్లుచున్నది. ప్రొఫెసర్లు, మతప్రచారకులు వ్యావహారికులు, వ్యవసాయదారులు మొదలగు వారందఱు శ్రీవారి దివ్యసందేశసౌరభము ననుభవించుచున్నారు.

నేను గ్రహించిన విషయముల నీ క్రింద పొందుపఱచుచున్నాను. "మాకెంతో అవసరమగు, ఆర్యమహాఋషుల ప్రశాంత జీవిత విధానమును మాకు బోధించినారు." ఒకానొక అమెరికన్ శాస్త్రజ్ఞుడు తెల్పినట్లు "మా బాహ్యజీవితము, వ్యావహారిక విధానములు నాడీ సంచలన హేతువులు." అవి మాయందు వయస్సునకు మించిన నాడీసంచలనమును, మానసిక దౌర్బల్యమును కలిగించి, మమ్ములను మృత్యువువాత బడవేయుచున్నవి. అట్టి మహాపదలోనుండి బయల్పడు విధానమును శ్రీస్వామివారు మాకు బోధించినారు. ఆయన మాకు ఉద్రేకపూరిత విధానమునుండి బయల్పడు మార్గమును సుస్పష్టమొనరించి, అతి గంభీర ప్రశాంతితో కూడిన సాత్త్విక విధానమును బోధించినారు. "ఆత్మవిజయమే సంపూర్ణ విజయము. పుస్తకములలోను, దేవళములలోను ఏమియు లేదు, అంతయు మీ చేతులలోనే యున్నది. దైవత్వమును గుర్తింపుడు. అన్నియు ఆనందమయముగు" ననెడి శ్రీవారి ప్రబోధములు యావన్మానవజాతికి ఉపకరించు అమృతవర్షములని నేను గుర్తించినాను.

(శ్రీరామదర్శన పత్రికనుండి)

లక్ష్య ప్రేరణ

కీ. శే. కులపతులు ముట్నూరు కృష్ణారావు పంతులుగారు

సోదరా, నీ లక్ష్యం నీకు చాలాదూరంలో ఉన్నదని నిరుత్సాహపడకు. నీకూ, నీలక్ష్యానికి చాల ఎడమున్నట్లు బయటకు కనబడుతున్నదే కాని, అది నిజం కాదు. లక్ష్యమనేది నీకు విజాతీయమైన బాహ్యవస్తువైతే, దానిని నీవెన్నడూ ఏమి చేసినా పొందలేవు. నీవు పొందదగినది, పొందగల్గినది, ఎప్పటికైనా పొందక తీరనిదీ—నీలోనిదే, నీ స్వస్వరూపమే, నీ ఆత్మవస్తువే అని బాగా హృదయస్థం చేసుకో.

బీజానికి వృక్షానికి ఎట్టి సంబంధమో నీకు, నీ లక్ష్యానికి అట్టి సంబంధమున్నది. వృక్షము బీజానికి భిన్నము కాదు. ఏది బీజంలో గర్భితంగా అప్రకటితంగా ఉన్నదో అదే వృక్షంగా అభివ్యక్తమైనదే కాని మఱియొకటి కాదు.

అట్లాగే నీ లక్ష్యము కూడాను. సత్యం శివం-సుందరం. నీ ప్రాప్యమంటే ఏమిటి? అదే నీలో ప్రస్తుతం బీజరూపంలో అనభివ్యక్తంగా ఉన్నదన్నమాట. నీ ఎఱుకలోకి దానిని వ్యక్త పఱచుకొనే ప్రయత్నమే నీ సాధన సామగ్రి అంతాను.

బీజం స్థాణువువలె నిద్రపోతున్నదనుకోక, అది మేలుకొనే ఉన్నది. అది వ్యక్తంకావడానికి, పరిణతి పొందడానికి నిన్ను నిరంతరం తొందర పెట్టుతూనే ఉన్నది. ఎట్లా?

నీవు వెలుగు కోరుతున్నావన్నా, శక్తి నభిలషిస్తున్నావన్నా, సుఖంకోసం పరితపిస్తున్నావన్నా నీ లక్ష్యంయొక్క ప్రబోధంచేతనే సత్యం బయటపడడానికి నీవు వెలుగు నభిలషించేటట్టు పురికొల్పుతున్నది. శివమే నిన్ను శక్తి నర్థించేటట్టు చేస్తున్నది. సుందరమే నిన్ను సుఖపిపాసినిగ కలవరపెట్టుతున్నది.

లక్ష్యము నీకు రెండువిధాల సహాయం చేస్తున్నదన్నమాట. దూరంగ ఉన్నట్లుండి నిన్ను ఊర్ధ్వముఖంగా త్రిప్పి, తనవైపుకు ఆకర్షిస్తున్నది. అదే నీలోపల అంతర్గతంగా ఉండి వెనుకనుండి తోస్తున్నది. నీవెప్పుడూ ఊటీ ప్రయాణం చేయలేదా? ఊటీ రైలుకు రెండు ఇంజను లుంటాయి. ఒకటి ముందుండి కొండ పైకి ఈడ్చుకుపోతుంది. ఇంకొక ఇంజను వెనుకనుండి పైకి తోస్తూ ఉంటుంది. అట్లాగే నీ లక్ష్యమూను. ఆదర్శంగా నిన్ను దూరంనుండి ఆకర్షిస్తున్నది. బీజంగా లోపలనుండి ఉద్దీపనచేస్తున్నది. ఏది లక్ష్యంలో ఉన్నదో అదే బీజంలోనూ ఉన్నది.

నీవు చేయవలసినదేమీ లేదు-బయటి ఆహ్వానాన్ని ఆలకిస్తూ ఉత్సాహం చెందుతూఉండు, లోపలి ప్రేరణను గమనిస్తూ దాని నడ్డగించకుండా దారి విడుస్తూ ఉండు.

నీ లక్ష్యాన్ని నీవు నిజంగా పొందే ఉన్నావు - నీవు ఇప్పుడు క్రొత్తగా పొందేదికాదది. తెలుసుకోకపోవడంవల్ల అది నీకు లక్ష్యము. తెలుసుకొంటే అది నిత్యసిద్ధము - అందుకనే ఋషులు ''విజిజ్ఞాసస్వ'' అని వేదశిఖరంమీదనుండి శృంగధ్వని చేస్తున్నారు.

మాయావాదము

శ్రీ నిర్వాణానందస్వామి

(నవంబరు సంచిక తరువాయి)

రెండవ వివరణమును గురించి వర్ణించుచున్నాను. దానినిబట్టి చూచినచో ప్రపంచము అబద్ధము కాదు. నిజమే యగును. కాని ఒక యోగ్యత కన్పించును. అది సత్యమే కాని చాలునంతటి సత్యము కాదు. రెండు విధముల పరికించినచో అది సత్యము కాదు. ప్రథమమున దానికి ఓర్పు అనునది లేదు. శాశ్వతపదార్థముతో నది చేయబడలేదు. దాని స్వరూప మెల్లపుడును మార్పు జెందుచుండును. రెండవవిధముగా పరికించినచో దానికాళ్లపైని అది నిలువగలుగుటకు చాలునంతటిసత్యత్వము దానికి లేదు. ఈ విషయములో నది పూర్తిగా పరాధీనమై యున్నది. దాని సొంత మని చెప్పుకోతగిన ఒక్కపిసరైన సత్యతకూడ దానికి లేదు. తనకు తానుగా సత్యము కాదని చెప్పుకొనుటయే అదియై యున్నది. అది ముఖ్యావసరమైన అర్హత. మరియు అనంతమైన దానిపైన ఆధారపడి యున్నది. ఒకహద్దులో కట్టిపెట్టబడిన అన్యమైన మూలకారణముగా గాక ఎక్కువ సన్నిహితముగా దానికి చెందియున్నట్టి అనిర్వచనీయమైన ఒకానొకటియై యున్నది. ఈ వివరణము చొప్పున సృష్టి బ్రహ్మయొక్క ఆత్మానుభూతియై యున్నది. ప్రపంచములోని నామరూపములన్నియు ఈ ఆత్మానుభూతి యొక్క పద్ధతులును వివరణములునై యున్నవి. ఈ వివరణము, సత్యమైనదానిపైన ఆధారపడియుండకపోయినట్లయిన, మనఃకల్పితముగా నుండిపోవును, తన సొంతహక్కుతో ప్రపంచము నిజముకాదని చెప్పుటయే అదియై యున్నది. ప్రపంచమున కొక ఉన్నతస్థితి (స్థానము) కలదు. అది అసత్యమైనది కాదు, నీడయు కాదు, భ్రాంతియు కాదు – కాని సత్యమైనదానితో పోటీచేయలేదు. మాయావాదమును బలపఱచు ప్రముఖులు దానికొక సహజమైన స్థానము కల దని ఒప్పుకొనుచును కూడ, దానిపైన తమవాదమును పూర్వసిద్ధాంతము చేయుదురు. అట్టిస్థానమును గట్టిగా కట్టుకొని తిరుగులేని పూనికను పూనినట్లుగా కనిపింతురు. బ్రహ్మయే కారణముగా వర్ణింపబడిన గ్రంథములనుంచి ప్రపంచము నిజ మని కావలసినంత చక్కగా ఒప్పుకొందురు. ప్రపంచము బ్రహ్మయొక్క కార్యముగాను, బ్రహ్మమే ఉపాదానకారణముగాను, నిమిత్తకారణముగాను వర్ణింతురు. అనంతమైనదానినుండి ఉద్భవించుటచే, జగత్తు సత్యమైనది. స్వప్నావస్థలోని స్వప్నదృశ్యములు, జాగ్రదవస్థలోని ప్రత్యక్ష దృశ్యములకంటె, తక్కువ శ్రేణిలో సత్యమైనట్లే, ప్రపంచము మార్పుచెందుచుండుటను బట్టి బ్రహ్మతో పోల్చిచూచిన, జగత్తు తక్కువ శ్రేణిలో నిజమై యున్నది.

తాబేలు తన యవయవములను ముందునకు రువ్వినపుడు, అవి అబద్ధమైపోయి, లోనికి ముడుచుకొన్నపుడు సత్యమైయుండునా? భగవద్గీతలోకూడ ప్రకృతిపురుషులు అనాదిసిద్ధులని వర్ణింపబడియున్నదే గాని, అబద్ధమని వర్ణింపబడలేదు.

75

బేలూరుమఠము,
బేలూరుపోస్టు, హౌరా,
ప్రియ—, 3 ఆగస్టు 1917.

నీజాబు చేరినది. చాల సంతోషము. మీలో ఎవరివద్దనుండియు చాల కాలముగా నాకు జాబు రాలేదు. మహారాజుగారును హరిమహారాజుగారును ఇంకను పూరీలోనే ఉన్నారు. అక్కడ వారికి ఆరోగ్యము బాగులేదనియు త్వరలోనే వారు భువనేశ్వరమునకు పోనున్నారనియు మాకు వార్త వచ్చినది. భువనేశ్వరములో ఒక ఆశ్రమమును స్థాపింపవలెననెడి యాశ మహారాజుగారికి చిరకాలముగ నున్నది ...ఇప్పుడు మహారాజుగారి ఆశ నెఱవేఱనున్నది. చాల చౌకధరకు 15 బిఘాలభూమి కొనబడియున్నది.

బాబురాం మహారాజు ప్రస్తుతము బాగ్బజారులో మాతృశ్రీ నిలయము (ఉద్బోధన్)లో నున్నాడు. ఇంకను చాల దుర్బలుడుగనున్నాడు. మెల్లగ రవంత రవంతగా సత్తువ చేకూర్చుకొనుచున్నాడు. ఇప్పటికిని ఆయన పాన్పుమీదినుండి లేవలేకున్నాడు. మంచముపై కూర్చుండియే స్నానాదులు చేయుచున్నాడు. ఐనను భగవదనుగ్రహమున కాలక్రమమున ఆయనకు పరిపూర్ణారోగ్యము కలుగునని మన మాశింపవచ్చును. ఈసారి అతనివ్యాధి చాల తీవ్రముగ నుండెను. నయమగుననెడి ఆసపాటే లేకుండెను. ఒకటిన్నర నెలలకు పిమ్మట అతడు అన్నము తిన్నాడు. భగవంతుడు దయామయుడు. తన కరుణచే లోకక్షేమమునకై స్వకీయ భక్తుని కాపాడినాడు. లోకమున భక్తులుండకున్నచో భగవంతుని దివ్యలీలకు వేఱెవరు తోడ్పడుదురు?

నీవు వ్రాసినది ఎంతయు సత్యమే. ఈసారి భగవంతుని దివ్యలీల అతి గంభీరమైనది. దాని ప్రభావము విశ్వమంతకు వ్యాపించుచున్నది. అందుకు సందేహము లేదు. ఈసారి ప్రపంచమున కంతటికిని మంగళము. సమకూడును. ప్రపంచమంతట అజ్ఞానము రూపుమాసిపోవును. జ్ఞానవివేకముల ప్రభావము ఎల్లెడల వ్యాపింపగలదు. ఇప్పటి భారతదేశము మునుపటి భారతదేశము కాదు. సమస్త భూమండలమును తన వెంటనిడుకొని భారతదేశము సమున్నతి నొందుచున్నది. సమస్త విశ్వమునకును భారతదేశమునకును ప్రబోధము కలుగుచున్నది. తన దివ్యలీలానాటకమును ఆడుటకు భగవంతుడు ఈ భారతదేశమున అవతరించినాడు. భారతదేశమునకు సంక్షేమము కల్గితీరును. స్వామీజీని పాశ్చాత్యదేశాలకు పంపి గురుదేవుడు పాశ్చాత్యుల క్షేమమునకును దారి ఏర్పఱచినాడు. కంటి యెదుట మనకు స్పష్టమగుచున్న విషయమిది. ప్రస్తుతము సాగుచున్న యుద్ధము అచిరకాలములో ఆగిపోగలదు. తదనంతరము పాశ్చాత్య ప్రపంచమంతయు క్రొత్తరూపు దాల్చును. చాల కాలమువఱకు శాంతి నెలకొని యుండును. స్వామీజీ చెప్పినది ప్రత్యక్షర సత్యము. నిశ్చల ప్రశాంత హృదయముతో నీవు కేవలము సాక్షిగ నుండుము. దుఃఖపడి, తొందరపడి, లాభము లేదు. ప్రశాంతతయు శాంతియు ప్రస్తుతము భారతదేశమున కావశ్యకములు. ఆ విషయమును గురుదేవుని భక్తులు స్పష్టముగ తెలిసికొనుచున్నారు. యుగావతారమూర్తి స్వకీయ భక్తులతో వచ్చియున్నాడని వారెఱుగుదురు. ఈ సమస్తమునకును వెనుక ప్రేరకుడుగ గురుదేవుడున్నాడనియు భారతదేశమునకుగాని, సమస్త విశ్వమునకుగాని దుఃఖము కలుగదనియు పరమ

నిశ్శ్రేయసము సమకూడుననియు వారికి తెలియును...

నీ శ్రేయోభిలాషి,
శివానంద.

76

మఠము,
బేలూరు పోస్టు,
ప్రియ—, సెప్టెంబరు 1917.

నీజాబు చేరినది. నీవు భగవద్భక్తుడవు. గురుదేవుని శరణుజొచ్చినవాడవు. సదా ఆయన కనికరముపైనే ఆధారపడియుండుము. నీ శక్త్యనుసారము ఆయననే స్మరింపుము ధ్యానింపుము. ఆయన నీకు సమగ్ర భక్తి జ్ఞానములను ప్రసాదించును. త్రైలింగస్వామియు ఇతర మహాత్ములును భిన్నమార్గానుసారులైన ఆత్మాన్వేషకులు. నీ జీవితక్రమమును వారి దానితో పోల్చి చూచుకొన పూనుదువేని అగాధమున పడిపోవుదువు. వారిలో కొందఱు హఠయోగులు. కొందఱు అష్టాంగయోగులు. కొందఱు జ్ఞానయోగులు. వారి జీవితమును ఆధ్యాత్మిక మార్గమును నీ జీవితముకంటె నీ యాధ్యాత్మిక మార్గముకంటె పూర్తిగా భిన్నమైనవి. గురుదేవుని అనుగ్రహముచే నీవు తద్భక్తుడవు. సర్వమును ఆయన ఇచ్ఛకు వదలుకొనుటే నీకు ముఖ్యాధ్యాత్మిక సాధన. సదా ఆయనను జ్ఞప్తియుంచుకొనుట అవకాశమున్నప్పుడు ధ్యానించుట ఆయన నామమును జపించుట ప్రార్థించుట ఆయన మహిమలను కీర్తించుట- ఇవన్నియు నీకు విహితకృత్యములు. కాలక్రమమున ఆయన నిన్ను పరమభక్తునిగను సాక్షాత్కారసిద్ధునిగను ఒనర్చును.

జీవితమున విముక్తినొందుట యనగా, శరీరపతనానంతరము బ్రహ్మమందు నిమగ్నతనొందుట యనగా అర్థమిది: ఇంటిద్వారము నొద్ద ఒకపాదము లోపలికిని రెండవపాదము వెలుపలకును చాపి నిలబడిన యతనికి ఇంటికి లోపలివైపును వెలుపలివైపును కూడ కననగుచుండును. అట్టివానిస్థితిని పోలినది విముక్తి. ఇక వెలుపలికిరాకుండ లోనికిపోయి అచ్చటనే ఆగిపోవుట వంటిది శరీర పతనానంతరము బ్రహ్మమందు నిమగ్నతనొందుట. అప్పుడు వెలుపలివానినిగూర్చిన ఎఱుక ఉండనే యుండదు. అర్థమైనదా?...

నీ శ్రేయోభిలాషి,
శివానంద.

వార్తలు - విశేషాలు

మాతృశ్రీ జయంతి మహోత్సవము

ఈ సంవత్సరం మాతృశ్రీ శారదాదేవి జయంతి తిథిపూజ 20–12–1970వ తేది భానువారమునాడు వచ్చినది. మైలాపూరు శ్రీరామకృష్ణమఠంలో ఆ ఉత్సవం భక్తితోను యథావిధిగను జరుపబడినది. నాదస్వరంతో మంగళహారతితో దినకార్యక్రమం ఆరంభమైంది. భజనయు వేద–గీతా–చండీ పారాయణములును ప్రత్యేకపూజయు హోమమును ప్రసాద వినిమయమును అపరాహ్ణమువఱకు చెల్లినాయి. శ్రీరామకృష్ణమిషను విద్యాసంస్థలకు చెందిన ఎన్సీసివారు ఉత్సవనిర్వహణంలో ఎంతో తోడ్పడ్డారు.

సాయం ఆరాత్రికం ముగిసిన వెంటనే మఠ మండపంలో సమావేశమైన భక్తగోష్ఠిలో – శ్రీ విరూపాక్షానందస్వాములు మాతృశ్రీ జీవిత

చరిత్రంనుండి ముఖ్యఘట్టాలను చదివి వినిపించారు. తర్వాత నరేంద్రపూరునుండి విచ్చేసి యున్న శ్రీ లోకేశ్వరానందస్వాములు శ్రీ శారదాదేవి శీలోన్నతిని ప్రస్తుతిస్తూ ఈలాగుపన్యసించారు. "శ్రీ శారదాదేవి పల్లెలో పుట్టింది, బడిచదువు చదువుకోలేదు, ఆ కాలంలో ఆమెను గుఱించి ఎవ్వరికీ ఏమీ తెలియదు. కాని ఈనాడు ప్రపంచ మంతటా ఆమె ఆరాధింపబడుతున్నది. పరమహంస గురుదేవున కామెపట్ల నుండిన భక్త్యాదరము లుత్కటములు. తనజీవితకార్యాన్ని నెగ్గించడంలో ఆమె సహకారం అమోఘంగా పనిచేస్తుందని ఆయన విశ్వసించాడు. తనశక్తిస్వరూపిణియే ఆమె అని గురుదేవుడు భావించాడు. శ్రీ వివేకానందస్వామికి ఆమె మాట వేదమంత్రమే, అనుల్లంఘ్యశాసనమే. తన ఆశయానికి ఉద్దేశానికి ఆమెమాట ప్రతికూలంగా ఉండినా, స్వామిజి ఆమెమాటను తలదాల్చేవాడు. ఆమె సలహా ననుసరించియే ఆయన తనజీవితంలో అతిముఖ్యనిర్ణయాలను కావించుకొన్నాడు. శ్రీరామకృష్ణశిష్యులలో ఇతరులు కూడ ఆమె నెంతో భక్తితో భజించారు. పరమహంసగురుదేవునకు సహధర్మిణి అనే అతిశయమే కాక తనకు నైజమైన మహిమయు ఆమె కెంతో ఉణ్ణింది. ఆమె వైరాగ్యం గురుదేవుని వైరాగ్యానికి తీసిపోదు. జీవితంలో ఆమెకు ఎన్నో కష్టాలు శోధనలు కలిగాయి. కాని ఆమె అన్నిటిలో నెగ్గగలిగింది, తన ఆధ్యాత్మికస్థాయిని నిలుపుకోగలిగింది. జీవితకదనరంగంలో గృహస్థు లెదుర్కోవలసిన చిక్కులకన్నిటికిని పరిష్కారాలు ఆమెజీవితంలో ఉన్నాయి. ఆశ్రితులపై నామె వర్షించు కారుణ్యమునందే కాక అతిథులుగ నింటికి వచ్చినవారి నుపచరించుటలోను ఆమె లోకమాత యనెడి పరమార్థము ప్రకటమగుచుండెడిది. మానవత్వదేవత్వముల కామె కూడలి స్థలము. ఆమెప్రేమానుగ్రహములు భౌగోళిక సాంఘికావధుల నతిక్రమించినది. శిష్టులకు దుష్టులకు అందఱికి ఆమె మాతయే, కావున దుష్టులకైనను ఆమె శుభమునే గలిగించును."

డిసంబరు 27 వ తేది భానువారం వివేకానందహాలులో మాతృశ్రీజయంతి బహిరంగోత్సవము జరుపబడింది. మధ్యాహ్నానంతరం $3\frac{1}{2}$ గంటలనుండి $5\frac{1}{2}$ గంటలవఱకు సంగీతకవి శ్రీ ఎన్నెస్ చిదంబరంగారు కణ్ణప్పనాయనారు చరిత్రాన్ని హరికథాకాలక్షేపంగా వినిపించారు. కణ్ణప్ప అర్జునుని పునరవతార మట. ఒకవారం దినాలలో పరమశివసాక్షాత్కారానుగ్రహం పడసిన ఉత్కటకోటికమైన భక్తితోడిది అతని శివోపాసనావిధానం.

5-30 గంటలకు హైకోర్టు న్యాయమూర్తి మాన్యశ్రీ ఎన్. కృష్ణస్వామిరెడ్డిగారి ఆధ్యక్ష్యంలో పౌరసభ సమావేశమైంది. ప్రార్థనగేయం మంత్రపుష్పం అయ్యాక మైలాపూరు శ్రీరామకృష్ణమఠాధ్యక్షులు శ్రీమత్కైలాసానందస్వాములు సదస్యులకు స్వాగతాశీస్సులనుగ్రహిస్తూ ఈలాగు వ్రాకుచ్చారు — "లోకజనని దాల్చిన మానవరూపమే మాతృశ్రీ. ఆమె సర్వశక్తి, అనుగ్రహమయి. పవిత్రతయు మాతృత్వమున్నూ ఆమెలో రూపు దాల్చాయి. ఆమెజీవితచరిత్రాన్ని ఇప్పుడిప్పుడే చదువ ఆరంభించేవారు, సాధారణంగా ఒక్కచోట కలిసిఉండని గుణాలు ఆమెలో కలిసిఉన్నందుకు ఆశ్చర్యం చెందుతారు. 1853 నుండి 1920 వఱకు ఆమె జీవితకాలం. ఆ కాలంలో ఆమె కంత ప్రఖ్యాతి కలుగలేదు. కాని ఈనాడు అన్నిచోట్లలో ఆమె ఆరాధింపబడుతున్నది. ఆమె జయంతి మహోత్సవాలు

జరుపబడుతున్నాయి. అనేక భాషలలో ఆమెను గూర్చి గ్రంథాలు రచితము లైనాయి. ఆమెకు గుడులు నిర్మితము లైనాయి. మగువలు మగ వారు ఎంద తెందరో తమజీవితాలను విశ్వ సంతారిణియైన ఆమెసేవ కంకితం చేసుకుంటు న్నారు. అవతారపురుషుని పెండ్లాడి శారదమ్మ గృహిణి యయ్యు కన్నెతికం అమోఘంగా నిలుపుకుంది. అసంఖ్యాకులకు ఆమె అమ్మ. మాతలందఱి మాతృత్వంకంటె ఉత్కృష్టగంభీర మైన మాతృత్వం ఆమెది. సాధకులకు ఆమె మార్గదర్శకురాలు, దరిజేరినవారి కామె సము త్సాహప్రదాత్రి. అందఱి అన్ని సమస్యలకూ ఆమె పరిష్కర్త్రి. అనితరసాధ్యములగు మహా కార్యములు సాధించి లోకము నుఱ్ఱూతలూపిన శ్రీ వివేకానందస్వామికి ఈమె ఆదేశాలు పరమ ప్రమాణాలు. ఆమెనుగూర్చిన జ్ఞానం లవలేశం గడించినా, అది మనఆత్మలకు సమృద్ధిసంపూర్ణ తలను కలిగిస్తుంది, అన్నిచిక్కులనుండి బయట బడేందుకు ప్రదీప్తమైన మార్గమును చూపి స్తుంది, అందుకువలసిన బలమును ప్రసా దిసుంది.''

సభాధ్యక్షులైన మాన్యశ్రీ [illegible]మి రెడ్డిగారు తమిళంలో కావించిన ప్రసంగమునకు సంక్షేపం-మాతృశ్రీగారి అతివిలక్షణజీవితాన్ని చదివినవారు అద్భుతాశ్చర్యాలకు లోనా తారు. ఆమె మహాసమాధిచెంది యాభై ఏండ్ల కంటె ఎక్కువ కాలేదు. శ్రీశారదా శ్రీరామ కృష్ణుల ఆధ్యాత్మికదాంపత్యంవంటి దాంపత్యం విశ్వమానవచరిత్రలో మఱొక్కటి లేదు. కన్నెతికమునకు సడలుపాటు జీవితకాలంలో ఎప్పుడు లేకున్నా, శ్రీరామకృష్ణుడు ముందుగా చెప్పినట్లు వేలకొలది మానవాళి అమ్మ అంటూ ఆమెను ఆశ్రయిస్తున్నారు. ఆమెకు బిడ్డలందు గల అనురాగమున్నూ ప్రాపంచికములందుగల వైరాగ్యమున్నూ ఒండొంటికి దీటు కాగలవి. దివ్యజీవితంలో గురుదేవున కనురూపమైన సహధర్మిణి ఆమె. సహధర్మిణి శారద అయి నందుననే అంతటి మహోన్నతసిద్ధు లాయనకు సాధ్యపడిన వనడం సత్యదూరం కాదు. పరి పూర్ణతను గడించడానికి కావల్సింది ఆత్మపరి పాకమే కాని మేధాశక్త్యాదులు కావనడానికి ఆమె జీవితచరిత్రం చక్కని ఉదాహరణం. తామరాకుమీది నీటిచుక్కవలె నిస్సంగంగా గడపిన జీవితం ఆమెది.

తర్వాత వివేకానందకళాశాల ఆంగ్లభాషా శాఖాధ్యక్షులు ప్రొఫెస్సరు శ్రీ జి. ఎ౯. శేషాద్రి, బి. ఏ. (ఆనర్సు), ఎల్. టి. గారు శ్రీశారదాదేవిజీవితంలో కొన్ని సంభవాల ప్రగాఢప్రాముఖ్యమును వివరిస్తూ ఈలాగు ప్రసంగించారు:—శ్రీరామకృష్ణుడు శ్రీశారదను వివాహంచేసుకున్నప్పుడు ఆమెకు వయస్సు ఆఱేండ్లు. ఐతే దీన్ని అతిబాల్యవివాహానికి ఉదా హరణంగా గ్రహించకూడదు. ఆధ్యాత్మిక రంగంలో సహధర్మిణిగను ఆదర్శభూతురాలిని గను ఆమెను రూపొందించుటకై ఎన్నుకొను టగా గ్రహించాలి. శ్రీశారదాశ్రీరామకృష్ణుల పెండ్లి ఆత్మల కలయికయే. శ్రీరామకృష్ణునికి పిచ్చిపట్టిందని, పెండ్లి చేస్తే పిచ్చికుదురుతుం దేమో చూతా మని అతనిపెద్ద లనుకున్నా, వారి నిర్బంధానికి జరిగిన పెండ్లి కాదు వీరిది. తనకు భార్య కానున్న బాలిక ఫలానా అని శ్రీరామకృష్ణుడే పెద్దలకు తెలియజెప్పి పెండ్లికి ఏర్పాటు చేయనిచ్చాడు. శ్రీ శారదమ్మ పక్కా పల్లెపడుచు. బడిచదువు ఆమెకు బొత్తిగా లేదు. కాని పదునాలుగవయేట ఆమె కొన్ని నెలల కాలం భర్తతో కామార్పుకురులో ఉండడం సంభవించింది. ఆవశ్యకమైన శిక్షణము నప్పు డామె కాయన సమకూర్చాడు. నాలుగేండ్ల

కనంతరం శ్రీరామకృష్ణునికి పిచ్చి పట్టిందనే వార్త జయరామ్బాటిగ్రామంలో వ్యాపించింది. వెంటనే శారదమ్మ దక్షిణేశ్వరం వెళ్ళింది. గురుదేవు డీమెను అత్యంతాదరంతో చేర దీశాడు. అతీంద్రియస్థాయిలో గడిచింది వారి సాహచర్యం. షోడశీపూజరాత్రి గురుదేవుడు లోకమాతృస్థానమున శారదమ్మను కూర్చో బెట్టి ఆరాధించాడు. పరమహంస మహాసమాధి చెందింతర్వాత ఆధ్యాత్మికప్రబోధనకార్య క్రమాన్ని శారదమ్మ దాదాపు ముప్పైనాలు గేండ్లు నిర్వహించింది. భక్తులసపర్య, వర్ణాది వ్యవస్థల అతిక్రమించడం, ప్రేమప్రవాహ రూపం దాల్చిన సనాతనాచారపరత ఎవరిలో గాని దోషముల చూడకుండడం, ఆధ్యాత్మిక పరిపాకం, సరళత, అమాయికత, నిత్యవిధుల నిర్వర్తనలో శ్రద్ధ, మిన్నందుకొను స్వప్రభా వాన్ని సామాన్యమహిళారూపము మఱుగున గుప్తపఱచుకోవడం—ఇవి నిష్ఠామహిష్ఠమైన ఆమెజీవితంలోని శీలంలోని అపూర్వవిశే షాలు.''

కలైమగళ్ పత్రికాసంపాదకులు వాగీశకళా నిధి శ్రీ కి. వ. జగన్నాథంగారు తమిళంలో ఉపన్యసించారు. ఆ యుపన్యాససంగ్రహం— ఆఱేండ్లవయస్సులోనే శారదమ్మ పరమహంస దేవుని ధర్మపత్ని కావడానికి ప్రాముఖ్యం లేక పోలేదు. మూడేండ్లపిల్లగా ఉన్నప్పు డొకసారి 'నీభర్త ఎవ' రని ఎవరో అడుగగా శారదమ్మ చుట్టనవ్రేలుతో 'ఈయన' అని చూపిందిట. ఆలాగు చూపబడింది శ్రీ రామకృష్ణుడే. మూడేండ్ల వయసులోనుండగా శ్రీజ్ఞానసంబంధ యోగి 'నాహృదయతస్కరుడితడ' దని పరమ శివుని చూపెనట కదా. అది ఇచ్చట జ్ఞప్తికి వస్తుంది. అతిలౌకికమైన వీరి దాంపత్యంలో విశేషం సతికి పతి దైవం, పతికి సతి దైవం. దోపిడిగాని కటికగుండె శారదమ్మను దర్శించిన వెంటనే పితృమృదుహృదయంగా మాఱడం, శారదమ్మకు గల స్పర్శవేధిశక్తివంటి శక్తికి నిద ర్శనం. ఆమెచూపు అమ్మచూపు. ఆ చూపునకు ఎవరిలోగాని దోషం కనిపించనే కనిపించదు.''

మాతృశ్రీ జయంతిసందర్భంగా వివిధ విద్యా లయాలలో జరుపబడిన పోటీలలో నెగ్గినవారికి బహుమతులివ్వబడ్డాయి. ప్రొఫెస్సరు పి. శంకర నారాయణగారి వందనోపచారంతో నాటిసభా కార్యక్రమం ముగిసింది.

తర్వాత మఠభజనబృందంవారు శ్రీమ త్ప్రియానందస్వాముల ఆధ్వర్యంలో రాత్రి 9 గంటలవఱకు కాళీకీర్తన జరిపారు.

క్రిస్త్మసు ఉత్సవము

1970 వ సంవత్సరం డిసెంబరు 25 వ తేది శుక్రవారం సాయంకాలం మైలాపూరు శ్రీరామ కృష్ణమఠమండపంలో క్రిస్త్మసుత్సవం జరుప బడింది. క్రైస్తుపటం పెద్దది స్వలంకృతమై వేదికమీద అమర్చబడింది. పూజానివేదనలు యథావిధి నిర్వర్తితములైనాయి. శ్రీ విరూ పాక్షానందస్వామి బైబిలునుండి 'పర్వతాగ్ర ప్రవచనము' (సెర్మన్ ఆన్ ది మౌంటు) ను చదివి సర్వమతప్రవక్తలను భగవదవతారము లుగా గుర్తించే హిందువుల విశాలదృక్పథ మును ప్రస్తుతించారు. మినర్వా ట్యుటోరియలు కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారగు శ్రీ వి. ఎన్. పరశు రాం, ఎమ్. ఏ. గారు జీససుక్రైస్తుజీవితోప దేశాలనుగూర్చి ఆంగ్లంలో ఉపన్యసించారు. ఆ ఉపన్యాససారం ఈపత్రికలోనే మఱొక సంచికలో ప్రచురింపబడుతుంది.

గ్రంథపరిచయం

మహర్షి వివేకానందుడు

రచయితయు ప్రాపిస్థానమును: విద్యా విశారద సాహిత్యరత్న భాషాప్రవీణ శ్రీ కె. టి. ఎల్. నరసింహాచార్యులు, వ్యవస్థాపకులు ప్రకాశకులు శ్రీ గోదా గ్రంథమాల, ముసునూరు, కృష్ణాజిల్లా, పుటలు 128, వెల రెండురూపాయలు.

సుమారు ముప్పది సంవత్సరములకు పూర్వము భాషాప్రవీణపరీక్షకు పాఠ్యముగ తాము చదివిన శ్రీమచ్చిరంతనానందస్వాముల 'వివేకానందజీవితచరిత్ర' రచయితగారి హృదయమున తిరముగ నెలకొని వారికి శ్రీరామకృష్ణసారస్వతమున దృఢప్రతిపత్తి కలిగించింది. తాము బేలూరుదక్షిణేశ్వరాదిక్షేత్రములను దర్శించి వంగభాషనుసైతము నేర్చుకొన్నామని పీఠికలో తెల్పుకొన్నారు. శ్రీ చిరంతనానందస్వాముల యనుమతితో ఆశీస్సుతో వారి గ్రంథమునుండి సేకరించుకొన్నవిషయములతో వీరు రచించిన యీ 'మహర్షి వివేకానందుడు' నేటి యువజనులకు అవశ్యపఠనీయం, వారికి మహోపకారకం అనడం అత్యు. కాదు. చిత్తూరు సంస్కృతభాషాప్రచారిణీసభవారగు శ్రీ తి. కం. తిరువేంగళాచార్యులవారు ఈరచయితగారి సాహసకార్యములను 'అనితరసులభము' లని కొనియాడ నెంచి 'అనితరదుర్లభము' లని వ్రాయడం వినోదకరం.

ప్రభాకర్

వేదసుధాకరము

రచయితయు ప్రాప్తిస్థానమును ఆర్షవిద్యాలంకార కల్లూరు చంద్రమౌళి, చంద్రమౌళి నగరు, గుంటూరు 2, పుటలు 240. వెల రూ. 10 లు.

ఈ గ్రంథము ఆసక్తితో నామూలాగ్రము చదివినవారి కమందానందము కలుగును. సంస్కృతభాషాప్రాశస్త్యము యావద్భారతదేశభాషగా సమాదరము నొందు సర్వాత సంస్కృతమున కొక్కదానికే యుండుట ప్రాచ్యపాశ్చాత్యోదీచ్య దాక్షిణాత్యనిర్విశేషముగ నెల్లర నాసక్తి గొలుపుచున్న వేదముల నిత్యతాపౌరుషేయతలు, ఆసారస్వతానుభూతికి ఏవర్ణమువారును బాహ్యులు కారనెడి సమంజసాశయము – ఇవి యన్నియు నెంతయు నుపపన్నముగా నిందు విశదీకరింపబడియున్నవి. మానవతాప్రతిరూపములైన దేశాభిమానమును భాషాభిమానమును భారతీయతాను రూపమై విశ్వమానవసౌభ్రాత్రమునకు పై మెట్టైన సర్వజీవైక్యమును గనజేయు నార్షదృష్టియు ఈ గ్రంథరాజమున సర్వగతములుగ నున్నవి. ఆయావ్యామోహాలకు వశులైనవారి కమోఘముగ కనువిప్పు గూర్చు ఈ గ్రంథప్రతిపాద్యములందలి హార్దతకును ప్రతిపాదనమందలి రచయితగారి సిద్ధహస్తతకును ధన్యవాదములు.

నే. భ

శ్రీరామకృష్ణ ధామ్ృము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

పరిశోధితమగు 1121 మహోపదేశములతో, సంగ్రహ జీవితముతో నలరారుచున్నది.

జీవుడు : సంసారము ; మాయ, గ్రంథములు : గ్రంథులు, బాధగురువులు : బోధ గురువులు, లౌకికులు : వారి ధోరణులు, ఆత్మోన్నతి ; సాధకులు : వారి యాదర్శములు, పారమార్థిక జీవనమునకు సదుపాయములు, సర్వమతసామరస్యము, జీవుడు : దేవుడు, జ్ఞానము: భక్తి: కర్మము, బ్రహ్మతత్త్వము, సూక్తులు: నీతికథలు మున్నగు అంశము లిందు తేటతెల్లముగ పసిబిడ్డలకయిన నవగాహన కాగల ఉపమానములతో వివరింపబడియున్నవి.

...ఈ గ్రంథం చదువుతూంటే ఒక్క ఐహికానికీ, ఒక్క ఆముష్మికానికి కాక, రెంటికి సంబంధించిన సూక్ష్మాలూ, రహస్యాలూ, కీలకాలూ చక్కగా అరటి పండొలిచి చేతిలో పెట్టినట్లు ఉంటవి... ఆంధ్రపత్రిక

540 పుటలు ప్రజ్జ్వలమగు పంచమ ముద్రణము : వెల : అట్టబైండు : రూ. 4-50 క్యాలికో : రూ. 5-50

శ్రీ రామకృష్ణోపనిషత్తు

తమిళ రచయితలు :

శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులుగారు

ఆంధ్రానువాదకులు :

గౌ॥ న్యాయమూర్తి శ్రీ ప్రత్తిపాటి సత్యనారాయణరావుగారు

శ్రీరామకృష్ణదేవుని దివ్యోపదేశవాక్యము లాధారముగాగొని, వానిని విరివిపఱచి, తమ స్వాంతభావము లెన్నియోచేర్చి, ఆ సమష్టినంతయు శ్రీరామకృష్ణభాషితముగా, మనోహరకథారూపముగను, సంభాషణరూపముగను మార్చి, తమిళభాషలో రచింపబడిన జనాకర్షకగ్రంథము. ఇంగ్లీషు, మరాఠీ, బెంగాలీ, గుజరాతీ, హిందీభాషలలోని కిప్పటికే అనువదింపబడి అపారవ్యాప్తినొందినది. ఆ గ్రంథమున కిది చక్కని ఆంధ్రీకరణము.

128 పుటలు వెల : రూ. 1-25

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

భక్తియోగము

అనువాదకులు :
శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించురీతిని, అమోఘవచనములతో, విమర్శకదృష్టితో, శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవా రిందు విపులముగా ప్రదర్శించి యున్నారు. మూలగ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడి యున్నవి.

121+4 పుటలు ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

కర్మయోగము

అనువాదకులు :
శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు కర్మయోగతత్త్వము నరటిపండొలిచినరీతిని విశదీకరించియున్నారు. కర్మమెటుల మోక్షసాధనమో స్పష్టీకరించియున్నారు. కర్మయోగ రహస్యము నెఱుగగోరు జిజ్ఞాసువుల కిది కల్పతరువు.

146+8 పుటలు ఏడవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

జ్ఞానయోగము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

అద్వైతజ్ఞానము "సిద్ధులకు, బద్ధులకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు, శిశువులకు, పండితులకు, పామరులకు — అందఱికిని సమానాధికారముగల సొమ్ము" కావలెనని శ్రీ వివేకానంద స్వాములే యిందు పలికియున్నారు. అందుల కనుగుణమగు విషయ విన్యాసముతో శ్రీ స్వామివారీ యుపన్యాసముల కావించియున్నారు. ఈ గ్రంథము సరళమధుర భాషయందు ఆంధ్రీకరింపబడి యున్నది.

(480+8) పుటలు రెండవ కూర్పు వెల : రూ. 4-00

నూతన ముద్రణము : ఇప్పుడే వెలువడినది :

రాజయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు న్యూయార్కు పట్టణములో రాజయోగమునుగూర్చి కావించిన వివిధోపన్యాసములు. ద్వితీయ భాగము–రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజలయోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

(320+8 పుటలు) ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు–4

సంపాదకులు : శ్రీ హీరానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము.
శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు–21) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ హీరానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.